

Долбоор боюнча отчеттуулук саясаты

МАЗМУНУ

I бөлүм: Максаты	2
II бөлүм:Түшүнүктөрдүн аныктамалары	2
III бөлүм: Жоопкерчилик чөйрөсү	5
IV бөлүм:Четтөөлөр, четтетүүлөр жана элге жарыялоо	31
V бөлүм:Өткөөл жоболор	31
VI бөлүм:Күчүнө кирүү датасы	31
VII бөлүм:Чечимдерди кабыл алуу тартиби	31
VIII бөлүм:Карап чыгуу жана отчеттуулук	31
IX бөлүм:Чектеш документтер	31

I бөлүм: Максаты

ЕРӨБ өзүнүн бардык инвестициялык операцияларында базар экономикасына өтүүнүн негизги фактору катары туруктуулукту өнүктүрүүгө умтулат. Банктын долбоорлору экологиялык жана социалдык чөйрөдөгү стандарттарга жооп бериши үчүн, ЕРӨБ долбоорлордун Экологиялык жана Социалдык Саясатка (ЭСС) ылайык келишин талап кылат. Мындан сырткары, Банк ачыктыкты жана отчеттуулукту жогорулатуу, жабыркаган кызыкдар тараптар менен диалогду жакшыртуу жана жоопкерчиликтүү башкарууну чыңдоо максатында Маалыматтын Жеткиликтүүлүк Саясатына (МЖС) ылайык долбоорлор боюнча белгилүү маалыматтарды коомчулук үчүн жарыялап турууга милдеттүү.

Бул милдеттенмелер ЕРӨБдүн Долбоорлор боюнча Көзкарандысыз Отчеттуулук Механизмин (ДКОМ) түзүү аркылуу кошумча бекемделет. ДКОМ Банк тарабынан каржыланган тигил же бул долбоор зыян келтирди же келтириши ыктымал деп эсептеген жеке адамдардын же уюмдардын кайрылууларын көз карандысыз карап чыгууларды жүргүзөт. Бул орган

социалдык чөйрө экология жана коомчулукка маалымдоо тууралуу долбоорго байланышкан маселелер боюнча кызыкдар тараптардын ортосундагы пикир келишпестиктерди жоюуга; долбоорго тийиштүү болгон Маалыматтын Жеткиликтүүлүк Саясатынын жоболору жана Экологиялык жана Социалдык Саясат талаптары Банк тарабынан сакталгандыгын аныктоого; ошондой эле, зарылчылыгына жараша, Банк тарабынан нормативдик документтерде көрсөтүлгөн талаптарга шайкеш келбөө байкалган учурларды карап чыгуу жана мындан ары андай учурлардын алдын алуу иштерине милдеттендирүүгө көмөк көрсөтүүгө багытталган.

ДКОМ анын Ревизиялык комитети аркылуу Директорлор кеңешине түздөн түз баш ийүү менен ЕРӨБдүн инвестициялык ишмердигинен бөлүнгөн (т.а. Банктын оперативдик башкаруусунан ажыратылган) башкармалык, көз карандысыз функционалдык бирдик болуп эсептелет.

Бул Саясат 2014-жылы кабыл алынган Долбоорлорго байланышкан Даттанууларды карап чыгуу боюнча органдын (ДКО) процедураларынын эрежелерин алмаштырат.

II бөлүм: Түшүнүктөрдүн аныктамалары

Бул саясатта колдонулган терминдер төмөнкүдөй мааниге ээ:

Банк (же ЕРӨБ)	Европа реконструкциялоо жана өнүктүрүү Банки;
Жылдык отчет	Бул саясаттын VIII бөлүмүнө ылайык ДКОМ тарабынан түзүлгөн жылдык отчет;
Иш (же иш жүргүзүү)	арыз катталгандан кийин ушул саясатка

	ылайык аны кароо;
Кайрылуучу	арыз менен кайрылган жеке жак (жактар) же айрым учурларда уюм (уюмдар);
Арыз	ушул саясатка ылайык кайрылуучунун ДКОМго кайрылуусу;
Кардар	долбоорду жүзөгө ашыруу үчүн жооптуу жеке жана (же) юридикалык жак (жактар);
Долбоордон жабыркаган адамдар	долбоор таасир эткен же таасир этиши мүмкүн болгон аймакта жашаган, долбоордун айынан түз же кыйыр түрдө экологиялык, социалдык же маданий мүнөздөгү зыян тарткан же тартышы ыктымал болгон бир же андан ашык адам. Зыян эмгек мамилелерине же эмгек шарттарына, ден соолукка жана коопсуздукка, жер алууга, мажбурлап көчүрүүгө же экономикалык жер которууга, корголуучу аймактардагы биологиялык ар түрдүүлүккө же туруктуу жаратылыш ресурстарын башкарууга, материалдык же материалдык эмес маданий мурастардын жана кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенишүүнүн жетишсиздиги же маалыматтын коомчулукка жетишсиз жарыяланышына байланыштуу болушу мүмкүн;
Өч алуу	кайрылуучунун оозун жабуу, анын ДКОМ менен иш алып барышына, арыз берүүсүнө же андан ары териштирүүгө жол бербөөгө багытталган ар кандай айтылган же (түз же кыйыр түрдө) жасалган зыян келтирүүчү аракеттер же алар менен коркутуу. Өч алуунун формаларына кысым, коркутуу аракеттери, басмырлоочу мамиле, материалдык укуктарынан ажыратуу, каражат булактарына же кадыр баркына коркунуч жаратуу, физикалык зомбулук көрсөтүү, кылмыш жоопкерчилигине тартуу же эркиндигинен ажыратуу менен коркутуу кирет;
Долбоорлор боюнча	ушул саясатка ылайык түзүлгөн долбоорлор

Көзкарандысыз Отчеттуулук Механизми	боюнча көзкарандысыз отчеттуулук органы;
ДКОМ жетекчиси	ДКОМдун иштеши, бул саясаттын жүзөгө ашырылышы жана ушул саясатка ылайык ДКОМдун компетенцияларына тийиштүү чечимдерди кабыл алууга жооптуу болгон ДКОМ жетекчиси;
Операциялык күн	ЕРӨБ операцияларды аткаруу үчүн ачылган Лондондогу жана анын туруктуу өкүлчүлүктөрүндөгү адамдардын жумуш күнү;
Уюм	калктын же жарандык коомдун тигил же бул бөлүгүнүн кызыкчылыктарын коргогон жарандык коомдун ыктыярдуу кызматтын формасы катарындагы ар кандай түзүм, ассоциация же топтору. Бул түшүнүккө жашаган жери боюнча уюмдар, жарандык коом уюмдары, өкмөттүк эмес уюмдар, жергиликтүү элдердин уюмдары, ишкердик ассоциациялары жана профсоюздар кирет;
Мониторинг жөнүндө отчет	ушул саясаттын III бөлүмүнүн 2.5 же 2.8 пункттарына ылайык ДКОМ тарабынан түзүлгөн мониторинг жөнүндө отчет;
Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө отчет	ушул саясаттын III бөлүмүнүн 2.7 пунктунда орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчет;
Көйгөйдү чечүү жөнүндө отчет	ушул саясаттын III бөлүмүнүн 2.4 пунктуна ылайык ДКОМ тарабынан түзүлгөн көйгөйдү чечүү жөнүндө отчет;
Талдоонун натыйжалары жөнүндө отчет	ушул саясаттын III бөлүмүнүн 2.10 пунктуна ылайык ДКОМ тарабынан түзүлгөн анализдин (талдоонун) натыйжалары жөнүндө отчет;
Шайкештикти баалоо жөнүндө отчет	ушул саясаттын III бөлүмүнүн 2.6 пунктунда орнотулган ченемдерге шайкештикти баалоо жөнүндө отчет;
Башкармалыктын иш аракеттер планы	ушул саясаттын III бөлүмүндөгү 2.7.1 пунктунда айтылган Банк Башкармалыгынын иш-аракеттер планы;
Маалыматтын жеткиликтүүлүк саясаты	ЕРӨБдүн Маалыматтын жеткиликтүүлүк саясаты (2019-жылкы редакциясында) же Кеңеш өзүнүн бекитүү укугун өткөрүп берген шартта, Кеңеш же Банктын жетекчилиги тарабынан долбоор бекитилген

	учурда жарактуу болгон маалыматтын жеткиликтүүлүк маселелери боюнча буга чейинки ЕРӨБдүн жетектөөчү документинин кабыл алынган редакциясы;
Сатып алуу эрежелери	Директивага ылайык, 2017-жылдын 8-ноябрындагы товарларды, иштерди жана кызматтарды сатып алууга байланыштуу ЕРӨБдүн саясатында көрсөтүлгөн сатып алуулардын эрежеси, ошондой эле мезгил-мезгили менен колдонулуучу процедураларга киргизилген өзгөртүүлөр;
ДКО процедураларынын эрежелери	долбоорлорго байланышкан даттанууларды карап чыгуу боюнча Органдын 2014-жылы кабыл алынган процедураларынын эрежелери;
Өкүл	ушул саясатка ылайык кайрылуучулар өздөрүнүн атынан иш алып барууга ишеним арткан бардык жеке жак (жактар) же уюм (уюмдар);
Ревизия комитети	Кеңештин Ревизия комитети
Иштердин реестри	ушул саясаттын III бөлүмүнүн 3.1 пунктуна ылайык жүргүзүлүүчү катталган иштердин тизмеси, ал ДКОМдун веб-сайтына жайгаштырылат;
Көйгөйдү чечүү жөнүндөгү резюме	ушул саясаттын III бөлүмүнүн 2.4 пунктуна ылайык ДКОМ тарабынан даярдалган көйгөйдү жөнгө салуунун кыскача баяндамасы;
Кеңеш	Банктын Директорлор кеңеши;
Тараптар	ишке түздөн түз тиешеси бар жеке жактар, юридикалык жактар жана уюмдар. Тараптардын катарына төмөнкүлөр кириши мүмкүн: кайрылуучулар, алардын өкүлдөрү (андайлар бар болсо), тийиштүү департамент, бөлүм же Банктын бөлүмү, долбоорду ишке ашырууга жооптуу болгон кардар, тараптар же түзүмдөр;
Аялуу адамдар	долбоордун таасиринен башкаларга караганда олуттуу жабыр тартышы мүмкүн болгон жыныстык таандыктыгы, гендердик идентификациясы, сексуалдык багыты, дини, улуту, түпкү элге таандыктыгы, жаш курагы (анын ичинде балдар, жаштар жана карылар), физикалык же психикалык

	майыптыгы, сабаттуулугу, саясий көз карашы же социалдык статусу сыяктуу өзгөчөлүктөрү бар жеке жактар же калктын топтору. Аялуу адамдар жана (же) калктын топтору, алсыз абалда тургандар, мисалы, жакырчылыктын чегинде жашаган адамдар, жери жоктор, ата энелердин бири гана жетектеген үй чарбачылыгы, жаратылыш ресурстарынын эсебинен жашаган калктын топтору, эмгек мигранттары, качкындар, которулган жарандар, улуттук мыйзамдардын жана (же) эл аралык коомдук укуктун негизинде коргоого алынбаган жер которгон адамдарды камтышы мүмкүн, бирок булар менен гана чектелбейт.
Экологиялык жана социалдык саясат	ЕРӨБдүн экологиялык жана социалдык саясаты (2019-жылдын редакциясында)] же долбоор кабыл алынган учурда жарактуу болгон экологиялык жана социалдык маселелер боюнча мурда кабыл алынган жетектөөчү документ.

III Бөлүм: Жоопкерчилик чөйрөсү

1. ФУНКЦИЯЛАР ЖАНА БАШКАРУУ

1.1. Арыздар менен иштөөдө ДКОМ атаандаштыкты камтыбаган, бири-бирин толуктап турган соттон тышкары эки функцияны аткарат:

- а) көйгөйдү чечүү функциясы ЕРӨБ тарабынан каржыланган долбоорго карата кайрылуучулардын экологиялык, социалдык жана коомчулукка маалымдоо маселелерин чечүү үчүн кайрылуучулар менен кардарлардын ортосундагы диалогду колдойт. ДКОМ ийкемдүү, консенсуска негизделген көйгөйдү чечүү жолдору аркылуу өз ара канааттандыруулык чечимдерди табууга жардам берүүчү бейтарап үчүнчү жак катары

ДОЛБООРЛОР БОЮНЧА ОТЧЕТТУУЛУК САЯСАТЫ

долбоордон жабыркаган адамдар, кардарлар жана башка кызыкдар тараптар менен иштешет.

- б) Шайкештикти карап чыгуу функциясынын максаты - ЕРӨБ өзүнүн Экологиялык жана Социалдык Саясатынын (ЭСС) же бекитилген Долбоорго тиешелүү Маалыматтын Жеткиликтүүлүк Саясатынын (МЖС) талаптарын аткарганын аныктоо. Шайкештикти карап чыгуу функциясынын кардарга тиешеси жок, ал Банк тарабынан гана бекитилген нормалардын сакталышын көзөмөлдөө дегенди түшүндүрөт. Калк, Банк кызматкерлери, кардарлар жана долбоордон жабыркагандар менен өз ара аракеттенишүүдө Банктын аракеттеринин же аракетсиздигинин

25- апрель, 2019- ж.

натыйжасында ЭСС жоболору менен шайкештик сакталбай калгандыгы (кардарлардын милдеттерин аткарууларын көзөмөлдөө боюнча ЕРӨБдү милдеттендирген жоболорду кошкондо) же бекитилген Долбоорго тиешелүү МЖС талаптары менен шайкештик сакталбай калгандыгы ДКОМ тарабынан аныкталат. ЕРӨБ тарабынан жогоруда көрсөтүлгөн жетектөөчү документтердин жоболору менен шайкештик сакталбаганы аныкталса, бул функция ошол долбоор үчүн кетирилген кемчиликтеринен сабак алууга, келечекте шайкештиктин сакталбай калышынын алдын алууга жана институционалдык потенциалын жогорулатууга мүмкүнчүлүк берүүчү конкреттүү процедуралык өзгөртүүлөрдү киргизүүнү карайт.

1.2. Башка функциялары. ДКОМдун мандаты төмөнкүлөрдү да камтыйт:

- а) жалпы чакырыктарды аныктоого, конструктивдүү сунуштарды киргизүүгө жана ЕРӨБдө үзгүлтүксүз окутуу маданиятын калыптандырууга мүмкүнчүлүк бере турган жалпы уюмдук деңгээлде өздөштүрүү керек болгон сабактарды аныктоо. ДКОМ маселелери боюнча жалпы уюмдук деңгээлде өздөштүрүү керек болгон сабактар жана консультациялык функциялар жөнүндө деталдуу жобо 3.2 пунктунда баяндалган.
- б) ДКОМдун максаттарын, функцияларын жана ишмердиктерин түшүнүү жана жеткирүү кызыкчылыгында ички жана тышкы кызыкдар тараптар менен маалыматтык иштерди жүргүзүү. ДКОМдун маалыматтык-түшүндүрүү функциялары жөнүндөгү деталдык жобо 3.2. пунктунда камтылган.

1.3. Жетектөөчү принциптер. Бул төрт функцияны аткарууда ДКОМ төмөнкү принциптерге таянат:

- а) *Көз карандысыздык жана бейтараптуулук:*

Банк Башкармалыгынан ДКОМдун көз карандысыздыгынын аркасында бардык тараптардын ишенимине, ошондой эле, кызыкдар тараптарга байланышкан иштердеги адилеттүүлүккө жана калыстыкка жетишүү;

- б) *айкындуулук.* Органдын иши жөнүндө, каралып жаткан иштин жүрүшү тууралуу жана ДКОМ маселелери боюнча кандай натыйжаларга жетише тургандыгы боюнча да тараптарды дайыма кабардар кылып туруу;

- с) *болжолдоочулук:* процесстердин жана процедуралардын так жана ырааттуу мүнөзүн камсыз кылуу;

- д) *тең укуктуулук:* купуялуулукту тийиштүү деңгээлде сактоо менен бардык тараптардын ДКОМ процесстерине адилеттүү шарттарда аң-сезимдүү катышуу үчүн аларга зарыл болгон маалыматтын жеткиликтүү кылууга аракеттенүү;

- е) *жеткиликтүүлүк:* бул органга потенциалдуу түрдө кайрыла ала турган жеке адамдарга жана топторго ДКОМ жөнүндөгү маалыматтарды жеткирүү; маалымат алууну жеңилдетүү жана маданий специфика жана гендердик аспект жаатындагы анын ишмердигин эсепке алууну камсыз кылуу; тобокелчиликти азайтуу боюнча иш чараларды киргизүү жана өч алууну колдонуу мүмкүнчүлүктөрүн баалоо, иштин купуялуулугун сактоонун аркасында ДКОМду коопсуз колдонууну камсыз кылууга көмөктөшүү;

1.4. ДКОМ, Кеңеш жана Банк Башкармалыгы үчүн функциялардын жана милдеттердин өз ара байланышкан бүтүндөй катарын болжолдоо менен бүтүндөй Банктын масштабында отчеттуулукту камсыздоо боюнча иштер жүргүзүлөт. ДКОМ жетекчиси төмөндөгү 3.3. пунктунда көрсөтүлгөндөй, ушул Саясатка ылайык, Банктын долбоорлору боюнча отчеттуулук функцияларын аткарууну жетектейт.

1.5. ДКОМ түздөн түз Кеңешке баш ийүү менен көз карандысыз иш жүргүзөт. ДКОМго карата Ревизия комитетинин ролу жана милдеттери¹ бул комитеттин иш чөйрөсүндө аныкталган. ДКОМдун ишмердигине тийиштүү жобо төмөндө 3.3. пунктунда көрсөтүлгөн.

2. ИШТЕРДИ КАРОО ТАРТИБИ

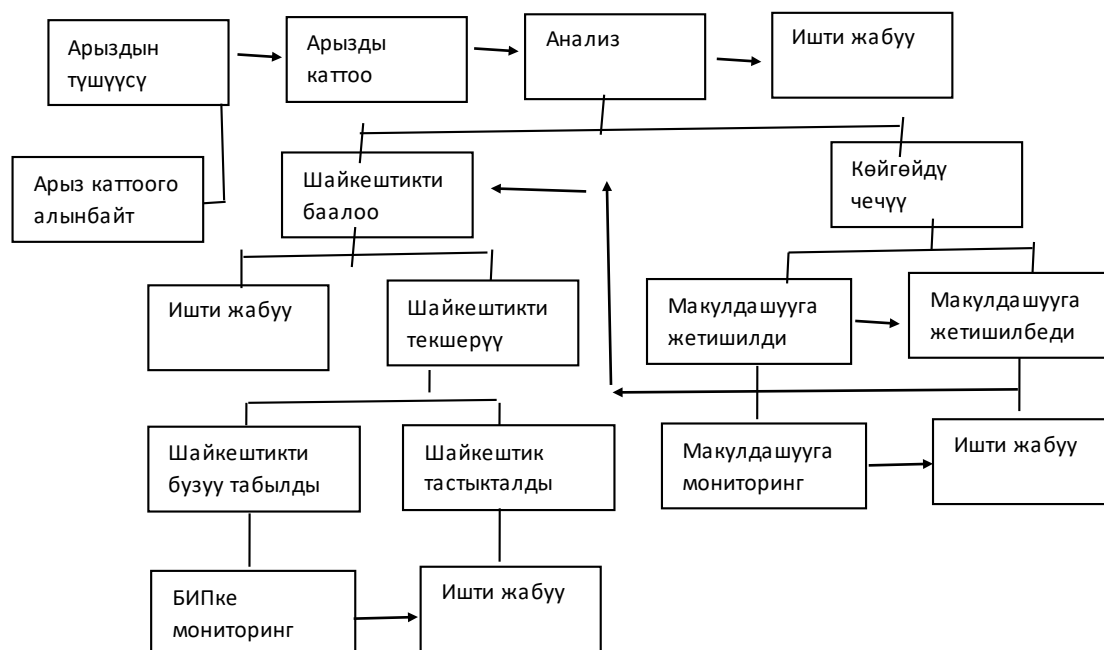
ДКОМдо иштерди кароо тартиби төмөндөгү баскычтардын айрымдарын (бардыгын милдеттүү түрдө эмес) камтышы мүмкүн (1-сүрөт):

- a) каттоо;
- b) анализ;
- c) **Вариант А:** Эгер көйгөйдү чечүү жөнүндөгү макулдашуу бар болсо, анын аткарылышына мониторинг жүргүзүү менен көйгөйдү чечүү; жана (же)
Вариант В: Бекитилген нормаларга шайкештикти баалоо, зарылчылык болсо андан кийин бекитилген нормаларга Шайкештикти карап чыгуу жана Башкармалыктын иш аракеттер планынын аткарылуусуна мониторинг жасоо (1-сүрөттү кара)

¹ушул көзөмөлдөө функциясы өткөрүлүп берет турган Ревизия комитети же келечекте Кеңеш түзө турган комитет

ДОЛБООРЛОР БОЮНЧА ОТЧЕТТУУЛУК САЯСАТЫ

1- сүрөт. ДКОМдо иштерди кароо тартибинин схемасы

* Эгер кайрылуучулар зарыл деп эсептешсе, анда арыз бекитилген нормаларга шайкештикти баалоого жиберилиши мүмкүн.

Ар бир баскыч үчүн максаттар, критерийлер, ыкмалар, отчеттуулук формалары болжолдуу акыркы натыйжалары төмөндө 2-пунктта толук берилген.

2.1. Арыз берүү

а) Ким арыз бере алат?

i. Долбоордон зыян тарттым деп (же тартышым мүмкүн деп) эсептеген физикалык жак (жактар) же уюм (уюмдар) арыз бере алышат;

ii) ДКОМ долбоордон түздөн түз же кыйыр түрдө зыян тартпаган уюмдардан берилген арыздарды дагы кабыл алат жана аларды каттоо мүмкүнчүлүгүн карап чыгат. Мындай учурларда ДКОМ эгер арызда анын талаптарын канааттандырган

төмөндөгүлөр жөнүндө маалымат камтылган болсо, арыздын абалын эске алып, аны каттоого алат:

- көйгөйлүү маселелер (долбоордон жабыркаган адамдар болгон болсо) жана долбоорго таасир эткен жактардын арызга болгон ар кандай жооптору боюнча долбоордон жабыркаган адамдар менен өз ара аракеттенишүүнү жүзөгө ашырууда, кайрылуучулар тарабынан жасалган аракеттерди бекемдөөчү фактылар;
- Долбоордон жабыркаган адамдар ар кандай себептерден улам өз алдынча арыз менен кайрылбаган болсо.

Долбоордон түздөн түз же кыйыр түрдө жабыркабаган уюмдар тарабынан берилген арыздарды катталган болсо, ДКОМ аларды бекитилген нормаларга шайкештикти

көзөмөлдөө функцияларынын чегинде карашы ыктымал.

б) ДКОМго кантип арыз берүү керек?

ДКОМго арыздар эркин жазуу түрүндө берилиши мүмкүн. Арызды кантип жазуу жана берүү керектиги боюнча А тиркемесинде көрсөтүлгөн жана ДКОМдун веб-сайтында жайгаштырылган ДКОМго арыз жазуунун үлгүсү менен таанышууга болот, бирок бул жетекчилик тарабынан талап кылынбайт. Арызды кантип жазуу жана берүү керектиги жөнүндө түшүндүрүү иштери үчүн ДКОМго да кайрылууга болот. ДКОМго арыз төмөнкүлөрдү колдонуу менен берилсе болот:

- i. ДКОМдун веб-сайтында жайгаштырылган, криптографикалык коргоосу менен ДКОМго онлайн формулярында берилген арыз;
 - ii. ДКОМго берилген арыздын формуляры (А тиркемесинде берилген); же
 - iii. жазуу түрүндөгү ар кандай башка формат;
- электрондук почта же факсимилдик байланыш аркылуу, почта аркылуу жөнөтүлгөн же өзү алып келип тапшырган:
- электрондук почтанын дареги:**
ipam@ebrd.com
- факсимилдик номери:** +44 20 7338 7633

почтанын дареги:

Улуу Британия, Лондон, Уан Эксчейнж
Скуэя ЕС2А 2ЈN, ЕРӨБ Долбоорлор
боюнча көз карандысыз отчеттуулук
механизми, отчеттуулук боюнча башкы
адис Виктория Маркес-Мис

Арыз ЕРӨБдун туруктуу өкүлчүлүгүнө
(алуучу катары ДКОМду көрсөтүү менен –
мындай учурда туруктуу өкүлчүлүк

ДОЛБООРЛОР БОЮНЧА ОТЧЕТТУУЛУК САЯСАТЫ

арызды ДКОМго багыттайт) багытталган
же жеткирилген болушу мүмкүн. Банктын
туруктуу өкүлчүлүктөрүнүн даректери
мында көрсөтүлгөн:

<https://www.ebrd.com/contacts.html>

с) Арызда кандай маалымат көрсөтүлүшү керек? Арызда төмөнкү маалымат камтылууга тийиш:

- i. арыз берип жаткан жактын (жактардын) аты жана фамилиясы же уюмдун (уюмдардын) аталышы;
 - а) кайрылуучулар арызда көрсөтүлгөн адамдар же уюмдардын айрымдары же бардыгы жөнүндөгү идентификациялоочу маалыматтын купуялуулугун сактоо жөнүндө сурана алышат. Эгер арызда анын купуялуулугун сактоо жөнүндөгү өтүнүчү так көрсөтүлсө, ДКОМ маалыматтын купуялуулугун коргоого милдеттүү болот. Кайрылуучуга купуялуулугун сактоо жөнүндөгү өтүнүчү менен кайрылуу үчүн, өзүнүн негиздерин түшүндүрүп берүү сунушталат, жана кайрылуучулардын өтүнүчү боюнча ДКОМ 3.1.(к) пунктуна ылайык, купуялуулукту сактоо өтүнүчү менен кайрылган учурда, өч алуу аракеттерин колдонуу мүмкүнчүлүктөрүн баалоо ишке ашырылышы мүмкүн. Купуялуулук жөнүндөгү маселе арыз түшкөндөн кийин болушунча кыска убакыттын ичинде жана анын катталышы жөнүндөгү Органдын чечими кабыл алынганга чейин ДКОМ тарабынан каралат. Купуялуулукту сактоо жөнүндөгү өтүнүчтү канааттандырууда бардык мүмкүн болгон аракеттер колдонулат. Бирок, эгер ДКОМдо купуялуулукту сактоо жөнүндөгү арызды кароого тоскоолдук жарата
- 25- апрель, 2019- ж.

- турган негиздер болсо, анда ДКОМ жетекчиси кечиктирбестен бул тууралуу кайрылуучуга маалымдайт. Андан кийин ДКОМ жана кайрылуучулар кийинки аракеттер жөнүндө сүйлөшүшөт, эгер мындай макулдашууларга жетишүүгө мүмкүн болбой калса, анда ДКОМ арызды кароону токтотот;
- ii. кайрылуучулардын байланыш маалыматтары (жашаган жеринин же почтасынын дареги), мүмкүнчүлүккө жараша, телефон номери, электрондук почтасынын дареги жана (же) факс номери);
 - iii. ЕРӨБдүн инвестициялары менен байланышкандыгын тастыктаган фактыны бекемдөө үчүн жетиштүү болгон тиешелүү долбоордун сүрөттөлүшү (мисалы, долбоордун же кардардын аты, долбоордун жайгашкан орду же тармактык таандыктыгы);
 - iv. долбоор тарабынан фактылык түрдө келтирилген же келтирилиши мүмкүн болгон зыяндын сүрөттөлүшү;
 - v. төмөнкүлөрдүн сүрөттөлүшү, i) арызда Банк жана кардар менен көйгөйдү жөнгө салуу боюнча кайрылуучу тарабынан жасалган тиешелүү аракеттер жана ал аракеттердин натыйжалары, же ii) мындай аракеттер жасалбаса анын себебин түшүндүрүү. эгер мындай аракеттер пайдасыз болмок же кайрылуучу же долбоордон жабыркаган адамдарга (эгер колдонула турган болсо) зыян келтирмек деп эсептесе, ДКОМ тиешелүү аракеттер жөнүндө маалыматты тиркөө талабынан баш тартат.
 - d) Арызга өз эрки менен кошулуучу маалымат. Бул талап кылынбаса да, кайрылуучулар өз каалоосу менен өз арызына төмөнкү маалыматтарды (эгер булар белгилүү болсо же бар болсо) кошо алышат:
 - i. ДКОМго кайрылуу менен жетүүгө аракет кылган натыйжалардын сүрөттөлүшү.
 - ii. арызда жазылган көйгөйдү чечүү жөнгө салуу үчүн көйгөйдү чечүү вариантын, белгиленген нормаларга шайкеркти сактоо баалоо вариантын же эки вариант менен тең таанышууга кайрылуучунун кызыкдарлыгы;
 - iii. Кайрылуучунун ою боюнча, Банк тарабынан сакталбаган долбоорду иш жүзүнө ашыруудагы Экологиялык жана социалдык саясатына же Маалыматтын жеткиликтүүлүк саясатына конкреттүү талаптар;
 - iv. кайрылуучу жана ЕРӨБ же кардардын ортосундагы билдирүүлөрдү алмашууга байланышкан бардык документтер;
 - v. Арызга киргизилиши же тиркелиши мүмкүн болгон арызга байланыштуу бардык маалыматтар же материалдар. Ага жазуу түрүндөгү же оозеки арыз, фотографиялар, сүрөттөр, видеоматериалдар, жаздырып алуулар, ММК билдирүүлөрү же карталар; жана (же)
 - vi. Кайрылуучунун көңүлүнө туура келген ДКОМ менен пикир алмашуу ыкмасы (мисалы, электрондук почта, телефон, факсимилдик байланыш, почта аркылуу жөнөтүүлөр, WhatsApp сыяктуу коммуникациялык тиркемелер аркылуу же атайын корголгон байланыш каналдары менен);

vii. Өч алуу чараларын колдонуу
мүмкүнчүлүгү боюнча кайрылуучуда
пайда болгон ар кандай чочулоолор; же

viii. Өкүлдөр. Кайрылуучулар өз
каалоолору боюнча иштин каралуу
процессинде аларга жардам бере турган
өкүлдөрдү көрсөтө алышат. Мындай
учурларда арызда кайрылуучунун арызы
аркылуу анын атынан аракеттенүүчү
өкүлдүн ыйгарым укуктарын бекемдеген
жазуу түрүндөгү арызы (кайрылуучунун
колу менен жазылган жазуу түрүндөгү
арызы) тиркелиши керек.
Кайрылуучулар ДКОМ менен
кайрылуучунун ортосундагы бардык
расмий байланыштарда байланышуучу
адам катары иш алып барууларын
өкүлгө тапшыраарын көрсөтүүлөрү
керек, ошону менен катар өкүлдүн
байланыш маалыматы да кошулууга
тийиш. Ошол эле учурда ДКОМ зарыл
болуп калган учурда кайрылуучу менен
түздөн түз байланышка чыга алат.

2.2. Арызды каттоо

a) **Максаты.** Арыз түшкөндө 2.2.
пунктунда көрсөтүлгөн талаптарга туура
келери текшерилет. Каттоо баскычынын
максаты – 2.3. пунктуна ылайык анын
анализи үчүн ДКОМго арыздын
катталышы үчүн негиздердин болушун
тастыктоо.

b) **Критерийлери.** Арыз төмөнкү
шарттарда каттоого алынат:

- i. 2.1(с). пунктунда көрсөтүлгөн
милдеттүү маалыматтар камтылса;
- ii. ДКОМдун пикири боюнча бул
долбоордо Банктын Экологиялык жана

Социалдык Саясатына же МЖС
саясатына жараша милдеттери
туурасындагы конкреттүү милдеттери
менен байланышкан маселелер
көтөрүлдү деп эсептелсе;

iii. Банк тарабынан бекитилген долбоорго
таандык болсо, жана долбоорго Банктын
каржылык катышуусу токтотулган
датадан 24 ай кеч эмес берилген болсо
(толук төлөө, кредитти убагына
жеткирбей төлөө, активди ишке
киргизүү же башка себептен улам);

a) эгер арыз бекитиле элек операцияга
таандык болсо, анда ДКОМ бул
тууралуу Банк Башкармалыгына
кабарлайт жана Ревизия комитети
аркылуу кайрылуучуга жана Кеңешке
тийиштүү билдирмени жөнөтөт.
Долбоорду даярдоо процессинде Банк
Башкармалыгы арыздын мазмунун эске
алат жана кайрылуучу тарабынан
көтөрүлгөн көйгөйдү чечүү максатында
ДКОМго жазуу түрүндө маалымат
берет.

- c) Жоопкерчилик чөйрөсү жана андан
чыгаруу. Эгер арыз 2.2(б) пунктунун
талаптарына жооп бербесе, же төмөнкү
шарттарда каттоого алынбайт:
- i. ал төмөнкүлөргө гана тийиштүү болсо:
ЕРӨБдүн колдонулуп жаткан
нормативдик документтерине, Банктын
түшпөлүшү жөнүндөгү Макулдашууга;
же ички административдик же кадрдык
чечимдер жана иш-чаралар сыяктуу
операцияларга тиешеси жок болсо;
 - ii. жаратылышты коргоо органы сыяктуу
кандайдыр бир үчүнчү тараптын гана
милдеттерине тиешелүү болсо, анын
улуттук программалардын талаптарын
аткаруусу жетиштүү болсо, ошондой эле
Банк же кардар тарабынан чечилүүгө

тийиш болгон маселелерге эмес, эл аралык укук же келишим боюнча, тигил же бул өлкөнүн милдеттерине таандык болсо;

- iii. Мурунку арызды берип жаткан учурунда белгисиз болгон, жаңы көрсөтмөлөр же фактылар көрсөтүлбөсө, ДКОМ же анын тарапташтары (долбоорго байланышкан даттанууларды кароочу орган же даттанууларды кароо боюнча көз карандысыз орган) буга чейин карап чыккан арыздагы маселелерге байланыштуу болсо;
- iv. конкреттүү же башка артыкчылыктарга ээ болуу аракетинде алдап кетүү же зыян келтирүү максатында же интеллектуалдык менчиктерге байланышкан коммерциялык талаштарга байланыштуу болсо негизсиз болуп саналат; жана (же)

v. алдамчылыкка, коррупцияга, этикалык нормалардын, жүрүм турум эрежелеринин бузулушуна же мамлекеттик башкаруу, ички укук жана сатып алуу ишмердиги, келишимдик же кадрдык маселелердин бузулушуна гана тийиштүү болсо:

a) алдамчылык, коррупция, этикалык нормаларды же жүрүм-турум эрежелерин бузуу боюнча айыптоолорду камтыган арыздар белгиленген нормаларды сактоого жооптуу болгон Банк бөлүмдөрүнүн жетекчилерине жөнөтүлөт;

b) сатып алууларга тиешелүү маселелер көтөрүлгөн арыздар сатып алуу иштерине жооптуу болгон бөлүмдүн жетекчилигине жөнөтүлөт.

d) Каттоону аныктоочу башка факторлор. Тигил же бул арызды каттоого алууну аныктоо учурунда, ДКОМ төмөнкү факторлорду эске алат:

- i. бул ишти карап чыгуу кайрылуучу (же кайрылуучулар жеке жактардын же уюмдардын тобу болсо – топтун айрым мүчөлөрү болсо) тарабынан демилгеленген башка бир процессти кайталоо мүмкүнбү, андай процеске тоскоолдук кылабы же анын айынан тоскоолдуктарга туш болобу;
- ii. кайрылуучу арызында көтөргөн маселе боюнча кардардын талашты чечүү же даттануучу механизминде, кошо каржылоочу уюмдун көз карандысыз отчеттуулук органына, сотко, арбитражга же талашты чечүүнүн башка механизмдерине буга чейин кайрылганбы, эгер кайрылган болсо, анда ДКОМ мындай аракеттердин абалын карап чыгат.

e) **Ыкма.** ДКОМ арыздын мазмунун, Банк Башкармалыгынан, кардардан же кайрылуучудан алынышы мүмкүн болгон бул долбоорго же пайда болгон көйгөйгө тиешеси бар бардык маалыматтарды, бардык тастыктоочу документтерди (эгер бар болсо), эске алуу менен каттоо маселесин карайт.

f) **Арызды кароону кийинкиге калтыруу.**

- i. эгерде ДКОМ 2.2 (б) пунктунда көрсөтүлгөн критерийлерге дал келбегендиги үчүн арызды каттай албаса, бирок ДКОМдун пикири боюнча, кайрылуучулар бул шайкештикти бузууну оңдоо

мүмкүнчүлүктөрүнө ээ болсо, анда ДКОМ бул жөнүндө кайрылуучуларга (же алардын өкүлдөрүнө, эгер бар болсо) маалымдайт. Андан кийин ДКОМ төмөндөгү 3.1 (п) пунктунда көрсөтүлгөндөй кылып, кайрылуучуга калтырып кеткен жерлерин оңдоп түзөө менен кайрадан арыз берүүгө мүмкүнчүлүк түзүп берип, каттоо жөнүндөгү чечим кабыл алууну кийинкиге жылдырып турат.

ii. эгерде кайрылуучулар арызда көрсөтүлгөн көйгөйдү чечүү Банк жана (же) кардар менен жөнгө салуу боюнча жетиштүү аракеттерди жасашпаса, (мындай аракеттер эмнеге жасалбагандыгы тууралуу канаттандырарлык түшүндүрмөлөрдү да ДКОМго беришпесе), ДКОМ мындай кемчиликтер жөнүндө кайрылуучулар менен аңгемелешет.

а) эгерде 2.1 с) пунктуна ылайык мындай талап жокко чыгарылбаса, ДКОМ арызды каттоо иштерин дагы токтото алат жана арызды Банк Башкармалыгына жөнөтөт. ДКОМ жетекчисинин пикири боюнча, көтөрүлгөн көйгөйдү жөнгө салуу боюнча (3.1(п) пунктунда көрсөтүлгөндөй) жетиштүү аракеттерди жасоо үчүн Банк Башкармалыгында 45 жумушчу күндөн ашпаган убакыт болот. Арызды токтотулуп турган убакыт аралыгында ДКОМ иштин абалын жана бардык токтотулган арыздар боюнча

иштин жүрүшүн көзөмөлдөйт. ДКОМдун пикири боюнча, Банк Башкармалыгынын же кардардын аракеттеринин айынан арызда көтөрүлгөн маселелер жөнгө салынбай жатса, ДКОМ иштин мындан аркы жүрүшү үчүн арызды кабыл алууну токтотуп туруу же каттоо режимин жокко чыгара алат. ДКОМ мындай чечимдерди чыгарууда кайрылуучулар жана Банк Башкармалыгы менен консультациялык иштерди жүргүзөт.

г) Акыркы жыйынтык. Эгерде арыз 2(b) пунктунда белгиленген критерийлерге жооп берсе жана 2.2(c) пунктунда саналып өткөн баш тартуу үчүн негиздердин бирине да туура келбесе, анда 2.2(d) пунктунда белгиленген каттоону аныктоочу башка факторлорду эске алуу менен каттоого тийиш деп эсептесе, ДКОМ ал арызды каттайт. ДКОМ өзүнүн чечими жөнүндө кайрылуучуларга, Банктын жана кардардын Башкармалыгына билдирет жана Кеңешке жана Президентке жаңы катталган арыздар жөнүндө маалымат берет. Эгер зарыл деп табылса, ДКОМ Башкармалыкка кварталдык отчеттордун алкагында же зарылчылыкка жараша жаңы катталган арыздар жөнүндө кыскача маалымат бере алат. ДКОМ катталган арыздарды ДКОМ иштеринин реестринде жарыялайт.

i. Банк Башкармалыгы тарабынан сунушталган жаңы долбоор Кеңешке же тиешелүү бекитүүчү инстанцияга берилген учурда

(эгерде кеңеш ага бекитүүгө ыйгарым укук берген болсо), ал баарыдан мурда болжолдонгон кардар кайсы бир иштин тарабы болуп саналбагандыгын аныктайт жана ДКОМ менен бирдикте мындай маалыматты жана ишти кароонун натыйжасын Кеңештин же тиешелүү бекитүүчү инстанциянын кароосуна берилүүчү материалга киргизүү керекпи же жокпу экенин аныктайт.

- ii. Эгерде катталган арызды кароонун кайсы баскычында болбосун ал 2.2(b) пунктунда саналып өткөн критерийлерге дал келбей тургандыгы же 2.2(c) пунктунда саналып өткөн баш тартуу үчүн негиздердин бирине туура келе тургандыгы аныкталса, анда ДКОМ ишти жабат.

2.3 Анализ

а) **Максат.** Арыз катталган учурдан тартып аны талдоо процесси башталат, анын сыпаттамасы ушул 2.3-пунктунда жана андан кийинки пункттарда берилет. ДКОМдун бул баскычтагы максаты:

- i. билдирүүдө камтылган маселелер жөнүндө так түшүнүк алуу;
- ii. тараптар менен көйгөйдү чечүү жана белгиленген нормаларга шайкештикти баалоо боюнча иш-чараларды, алардын көлөмүн жана мүмкүн болуучу натыйжаларын талкуулоо;
- iii. тараптардын көрсөтүлгөн функцияларга карата кайрылуучулардын артыкчылыктарын эске алуу менен

функциялардын эки түрүнө тең катышууга даярдыгын баалоо;

- iv. 2.2(d) пунктуна ылайык даттанууларды жөнгө салуу боюнча аракеттердин жаңы статусун (эгер колдонууга мүмкүн болсо) эске алуу;
- v. төмөнкүлөрдү аныктоо:
 - а. кайрылуучулар менен кардардын (жана башка тараптын (тараптардын)) макулдашуусунун негизинде иш көйгөйдү чечүү баскычына өтөбү; же
 - б. эгерде көйгөйдү чечүү вариантын колдонуу жөнүндө макулдашууга жетишилбесе, иш кайрылуучулардын түздөн-түз суроо-талабы боюнча белгиленген нормаларга шайкештикти баалоого берилеби; же
 - с. иш жабылабы.

Эгерде Тараптар көйгөйдү чечүү функциясын пайдаланууга даяр болсо, анда бул вариант, эгерде ДКОМ башкача деп эсептебесе, ишти белгиленген нормаларга шайкештикти баалоого өткөрүп берүү мүмкүнчүлүгүн караганга чейин колдонулат.

б) Ыкма. ДКОМ ишти төмөнкү жолдор менен талдайт:

- i. арыздын мазмунун, арызга тиркелген документтерди (конкреттүү жагдайларга жараша) жана жалпыга жеткиликтүү маалыматты иликтөө;
- ii. долбоор жөнүндө маалыматты иликтөө же Банк Башкармалыгы, кардар жана башка тиешелүү кызыкдар тараптар менен өз ара

аракеттенүүнүн негизинде Банк Башкармалыгы, кардар жана (же) кайрылуучулар тарабынан берилген башка тиешелүү маалыматтарды иликтөө;

- iii. зарыл деп эсептеген өзгөчө учурларда гана долбоор ишке ашырыла турган жерге баруу жолу менен.

с) Натыйжалар жана отчеттуулук.

ДКОМ аналитикалык баскыч аяктагандан кийин бул процесстин жыйынтыктарын баяндоо менен талдоонун натыйжалары жөнүндө отчет түзөт жана:

- i. эгерде ал ишти андан ары улантууну сунуш кылса – бул отчетту маалымат үчүн Кеңешке жана Президентке жиберет;

a) эгерде Тараптар көйгөйдү чечүү функциясын колдонууну тандашса, талдоонун натыйжалары жөнүндө отчетко колдонуу чөйрөсүн, колдонулган ыкмаларды, иш-чараларды ишке ашыруунун мөөнөттөрүн, көйгөйдү чечүү үчүн зарыл болгон эксперттик ресурсту жана көйгөйдү чечүүнүн башка жетектөөчү принциптерин көрсөтүү менен көйгөйдү чечүү боюнча иш-чаралар үчүн тапшырма тиркелет. ДКОМ мүмкүнчүлүккө жараша мындай жоопкерчилик чөйрөсүн даярдоодо тараптар менен кеңешет; же

- ii. эгерде ал ишти жабууну сунуштаса - Кеңешке отчет берет, ал каршылык жок болгон шартта ишти жабуу жөнүндө чечим кабыл алат.

Эки учурда тең ДКОМ талдоонун натыйжалары жөнүндө отчетту ДОЛБООРЛОР БОЮНЧА ОТЧЕТТУУЛУК САЯСАТЫ

кайрылуучуларга, Банк Башкармалыгына жана кардарга берет жана аны иштердин реестринде жарыялайт.

2.4 Көйгөйдү чечүү

a) Максат. Көйгөйдү чечүү баскычында максат төмөнкүлөрдө турат:

- i. тараптардын ортосундагы диалогго көмөктөшүү;
- ii. арызда көтөрүлгөн көйгөйдү чечүүн бардык тараптар үчүн алгылыктуу жолун табуу;
- iii. тараптардын ортосунда макулдашууларга жетишүүгө көмөктөшүү.

b) Ыкма. Тараптардын ортосундагы талаш-тартыштарды чечүүгө көмөктөшүү максатын жетекчиликке алуу менен ДКОМ:

- i. бул көйгөйдү чечүүгө эң ылайыктуу ыкманы тандоо үчүн иштин бардык жагдайларын (анын ичинде көтөрүлгөн көйгөйлөрдүн мүнөзүн, алардын канчалык шашылыш экендигин жана ийгиликке жетүү мүмкүнчүлүгүн) эске алат. Төмөнкүлөрдү камтышы мүмкүн Ыкмаларды тараптар менен консультациялардын негизинде аныктайт: диалогго көмөк көрсөтүү, ортомчулук кылуу, элдешүүгө чакыруу, маалымат берүү, фактыларды биргелешип аныктоо же сүйлөшүүлөрдү жүргүзүү;
- ii. эгерде ДКОМ зарыл деп эсептесе, сатып алуу эрежелерине жана 3.1(i)пунктуна ылайык, диалог процессин колдоо үчүн көз карандысыз консультанттарды тартат;

- iii. ЕРӨБ саясатына каршы келген же колдонуудагы мыйзамдарды бузган макулдашууларды колдоодон алыс болот.

с) Токтотуу. Көйгөйдү чечүү процесси каалаган убакта токтотулушу мүмкүн:

- i. эгерде Тараптар менен кеңешкенден кийин ДКОМ көйгөйдү чечүү боюнча иш-чаралар бардык ыктымалдуулук боюнча оң натыйжага алып келбейт жана (же) эгерде көйгөйдү чечүү процесси ага салынган ресурстарды актоону токтотту деген тыянакка келсе, ДКОМ өз демилгеси боюнча бардык тараптарга тиешелүү жазуу жүзүндөгү билдирүү жөнөтөт; же
- ii. Тараптардын биринин демилгеси боюнча: көйгөйдү чечүү процесси ыктыярдуу, кайрылуучулар жана кардарлар каалаган убакта ага катышуудан баш тарта алышат.

д) Отчеттуулук. ДКОМ көйгөйдү чечүү баскычы аяктагандан кийин:

- i. бул иш-чаранын жыйынтыктарын баяндоо менен көйгөйдү чечүү жөнүндө отчеттун долбоорун түзөт жана аны бардык тараптарга жөнөтөт. Эгерде Тараптар купуялуулукка байланыштуу зарыл деп эсептешсе, отчеттун долбоору кыскача түзүлүшү мүмкүн, маалыматты ачуу максатында көйгөйдү чечүү жөнүндө кыскача маалымат түзүлөт;
- ii. көйгөйдү чечүү жөнүндө отчеттун же кыскача маалыматтын акыркы долбоорун Кеңешке жана Президентке маалымат иретинде жиберет;

- iii. тараптарга чечүү жөнүндө отчеттун акыркы долбоорун же анын кыскача баяндамасын берет;

- iv. Иштер реестринде көйгөйдү чечүү жөнүндө отчетту жарыялайт, же купуялуулукка байланыштуу отчеттун толук текстин жарыялоо мүмкүн болбосо - анын кыскача баяндамасын.

е) Акыркы жыйынтык.

- i. макулдашууга жетишилген учурда ДКОМ тараптардын 2.5 пунктунда каралган милдеттенмелерди аткарышына көз салат; же
- ii. макулдашуу жетишилбеген же 2.4(с) пунктуна ылайык көйгөйдү чечүү процесси мөөнөтүнөн мурда токтотулган учурда ДКОМ ишти жабат; же
- iii. эки учурда тең ДКОМ ишти кайрылуучулардын талабы боюнча, 2.6 пунктунда орнотулган ченемдерге шайкештикти баалоого өткөрүп берет;
- iv. купуялуулукту эске алуу менен ДКОМ Банк Башкармалыгы жана (же) Кеңеши менен арыз менен көйгөйдү чечүү боюнча иш-чаралардан жана акыркы натыйжалардан алынган жалпы уюм үчүн сабактар жана алардын негизинде чыгарылган сунуштар менен бөлүшөт.

2.5 Көйгөйдү чечүү мониторинги

а) Максат. ДКОМ көйгөйдү чечүү процессинде Тараптар жетишкен бардык макулдашуулардын жүзөгө ашырылышына көз салат.

б) Критерийлери. Көйгөйдү чечүү жөнүндө макулдашуулар төмөнкү

критерийлер аткарылганда ишке ашырылды деп эсептелет:

- i. тараптардын мындай макулдашуулар боюнча өз милдеттенмелерин натыйжалуу аткаруусу;
- ii. ишке ашыруу мөөнөттөрүнүн сакталышы.

с) Ыкма. Мониторинг боюнча иш жүргүзүүдө ДКОМ төмөнкүлөргө укуктуу:

- i. кайрылуучулар, кардар, Банк Башкармалыгы жана башка тиешелүү кызыкдар тараптар менен кеңешүүгө;
- ii. долбоордук документтерди, кайрылуучулар (же алардын өкүлдөрү бар болсо), кардар тарабынан берилген документтерди жана жалпыга жеткиликтүү маалыматты изилдөөгө;
- iii. эгерде ДКОМ зарыл деп эсептесе, долбоор ишке ашырылуучу жерге чыгууга;
- iv. эгерде ДКОМ зарыл деп тапса, конкреттүү техникалык көйгөйлөр боюнча консультанттарды тартууга. Консультанттарды тартуу сатып алуу эрежелерине ылайык жүргүзүлөт.

d) Мониторинг жөнүндө отчеттуулук. ДКОМ жылына эки жолудан кем эмес мониторинг жөнүндө отчет берет, анда ал:

- i. ар бир жабылбаган ишке байланыштуу мониторинг боюнча учурдагы иши жөнүндө билдирет;
- ii. ДКОМ көйгөйдү чечүү жөнүндө тийиштүү макулдашуу толук көлөмдө ишке ашырылды деген тыянакка келгенге чейин көйгөйдү чечүү

жөнүндө ар бир Макулдашууну ишке ашыруунун жүрүшү тууралуу актуалдуу маалыматты берет.

ДКОМ тараптарга мониторинг жөнүндө отчеттордун долбоорлорун берет жана аларды аягына чейин иштеп чыгууда тараптардан келип түшкөн пикирлерди эске алат. Мониторинг жөнүндө отчеттор Кеңешке жана Президентке маалымат үчүн берилет, кайрылуучулардын, Банктын жана кардардын башкармалыгына жиберилет, ошондой эле иштер реестринде жарыяланат. Эгерде бул зарыл деп табылса, ДКОМ кварталдык отчеттуулуктун алкагында көйгөйдү чечүү боюнча макулдашууларды ишке ашыруу жөнүндө Кеңешке маалымат берет. 2.5 (b) пунктунда белгиленгендей, мониторинг жүргүзүлүп жаткан иштер ДКОМ тиешелүү көйгөйдү чечүү келишими толук аткарылды деген тыянакка келгенден кийин жабылат.

2.6 Орнотулган ченемдерге шайкештикти баалоо

a) Максат. Орнотулган ченемдерге шайкештикти баалоо баскычында, арыз орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгууга негиз береби же жокпу, билүү болуп саналат.

b) Критерийлери. Эгерде ДКОМ төмөндөгүдөй деп чечсе, орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгуу үчүн негиздер бар деп эсептелет:

- i. алдын ала кароонун натыйжалары долбоор кайрылуучуларга (же эгерде кайрылуучулар бул топко кирбесе, долбоор таасир эткен калктын тиешелүү тобуна) тике же кыйыр олуттуу зыян келтирген же келтириши мүмкүн экендигин көрсөттү;

- ii. ЕРӨБ ЭСС саясатынын тигил же бул жобосун (анын ичинде ЕРӨБ кардарлар тарабынан милдеттенмелердин аткарылышына көз салууга милдеттендирген бардык жоболорду) же долбоорду бекитүү учуруна карата жарактуу болгон МЖС саясатынын ушул долбоорго тиешелүү жоболорун сактабагандыгынын белгилери бар.

Орнотулган ченемдерге шайкештикке баа берүүнүн кайсы болбосун учурда Банк Башкармалыгы мындай баа берүүнүн башталышын тездетүү максатында шайкештикке баа берүүнүн негиздүүлүгүнүн критерийлерин аткарылган деп таанышы мүмкүн.

с) Ыкма. ДКОМ ишти баалоо баскычында чогултулган документтердин жана маалыматтардын, ошондой эле бул долбоорго тиешеси бар бардык жаңы жалпыга жеткиликтүү маалыматтардын негизинде карайт. Бул баскычта ДКОМ дагы:

- i. кайрылуучулар, Банк Башкармалыгы, кардар жана башка тиешелүү кызыкдар тараптар менен талкууларды жүргүзөт;
- ii. Банк Башкармалыгынын жообу ДКОМ тарабынан суралган учурларда, Банктын ЭСС жана МЖС саясаттарынын ченемдеринин Банк тарабынан сактоо максатында ЕРӨБ тарабынан көрүлгөн кадамдар жөнүндө конкреттүү маалыматты камтыган арызга Банк Башкармалыгынын жазуу жүзүндөгү жообун карайт;
- iii. кардар жооп берүүнү каалаган учурларда, кардардын арызга жазуу жүзүндөгү жообун карап чыгат.

d) Акыркы жыйынтык жана

отчеттуулук. Орнотулган ченемдерге шайкештикти баалоо баскычы аяктагандан кийин ДКОМ анын натыйжаларын баяндоо менен орнотулган ченемдерге шайкештикти баалоо жөнүндө отчет түзөт:

- i. эгерде ДКОМ, кырдаал 2.6(b) пунктунда белгиленген критерийлерге жооп берет деп чечип, орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгууга өтүүнү сунуштаса, бул отчетту Кеңеш менен Президентке маалымат катары берет. Арызда көрсөтүлгөн көйгөйдү чечүүнү эске алуу менен даярдалган жана текшерүүнүн көлөмүн, аны жүргүзүү ыкмаларын, текшерүү жүргүзүү үчүн катышуусу талап кылынышы мүмкүн болгон эксперттердин квалификациясын жана орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгуунун башка жетектөөчү принциптерин аныктаган мындай текшерүүгө техникалык тапшырмалар менен бирге орнотулган ченемдерге шайкештикти баалоо жөнүндө Отчет даярдайт. ДКОМ техникалык тапшырманы даярдоодо мүмкүнчүлүккө жараша тараптар менен кеңешет; же
- ii. эгерде ДКОМ, кырдаал 2.6(b) пунктунда көрсөтүлгөн критерийлерге жооп бербейт деп чечип, ишти жабууну сунуш кылса – бул отчетту, каршылык жок болгон шартта, кеңешке бекитүүгө берет.

Бардык учурларда ДКОМ орнотулган ченемдерге шайкештикке баа берүү жөнүндө отчетту кайрылуучуларнын, Банктын жана кардардын Башкармалыгынын тескөөсүнө берет,

ошондой эле аны иштердин реестринде жарыялайт.

2.7 Орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгуу

а) Максат. Орнотулган ченемдерге

Шайкештикти карап чыгуунун максаты - Банк бекитилген долбоорго карата өзүнүн аракеттери же аракетсиздиги менен Экологиялык жана Социалдык Саясаттын (ЭСС) ченемдерин же ошол долбоорго тиешелүү Маалыматтын Жеткиликтүүлүк Саясатынын (МЖС) жоболорун бузууга жол бергенин же бербегенин аныктоо. ДКОМ Банк аталган эки ченемдик документтин кайсынысына болбосун шайкештикти бузууга жол берген деп жыйынтык чыгарган учурда, ДКОМ ушул 2.7 пунктуна жана андан кийинки пунктундарга ылайык Банктын аракеттеринен же аракетсиздигинен улам келип чыккан жобону оңдоо боюнча кадамдарды сунуштайт. Эгерде ЕРӨБ тарабынан шайкештикти бузулганы аныкталса, анда бул баскычта кошумча максаттар болуп төмөнкүлөр саналат:

- i. долбоордун өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен, ушул долбоорго карата Банк тарабынан орнотулган ченемдерге шайкештикти камсыз кылууга жана аныкталган шайкештикти бузууга байланыштуу келтирилген же потенциалдуу зыянды жоюу боюнча чараларды сунуштоо;
- ii. ушул жана башка долбоорлордо, ушундай шайкештикти бузуу учурларын болтурбоо үчүн ЕРӨБдүн практикасына, жол-жоболоруна, директиваларына же системаларына өзгөртүүлөрдү сунуш кылуу;

- iii. институционалдык тажрыйбаны топтоого жана билимди жана көндүмдөрдү андан ары өркүндөтүүгө көмөктөшүү.

Орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгуу кардар тарабынан ченемдердин же келишимдик милдеттенмелердин сакталышына баа берүү үчүн арналган эмес: ал Банк тарабынан ЭСС жана ошол долбоордо МЖС саясатынын жоболоруна шайкештикке баа берүү үчүн жүргүзүлөт.

б) **Критерийлер.** Эгерде ДКОМ жетекчиси Банк өзүнүн аракеттери же аракетсиздиги менен ЭССтин кайсы болбосун жоболорунун (анын ичинде ЕРӨБдү кардарлардын милдеттенмелеринин аткарылышына көз салуусу жөнүндө жоболордун) же ушул долбоорго тиешелүү МЖС жоболоруна шайкештиктин сакталышын камсыз кылган эмес деген тыянакка келген учурда, ЕРӨБ тарабынан орнотулган ченемдердин сакталбагандыгы таанылат.

с) **Ыкма.** Орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгуунун жүрүшүндө ДКОМ ишти 2.6 (d) пунктунда айтылган техникалык тапшырмага ылайык карайт. ДКОМ мурунку баскычтардын жүрүшүндө чогултулган документтерди жана маалыматтарды, ошондой эле бул долбоорго тиешеси бар бардык жаңы жалпыга жеткиликтүү маалыматтарды иликтейт. ДКОМ ченемдерге Шайкештикти карап чыгуунун алкагында буларды аткарат:

- i. кайрылуучулар, Банк Башкармалыгы, кардар жана башка кызыкдар тараптар менен талкууларды жүргүзөт;
- ii. долбоор ишке ашырыла турган жерге, ДКОМ реалдуу баалоо жүргүзүү үчүн зарыл деп эсептеген учурларда гана барат; жана (же)

iii. ДКОМ зарыл деп тапса, конкреттүү техникалык маселелер боюнча консультанттарды тартат. Консультанттарды тартуу сатып алуу эрежелерине жана 3.1(i) пунктуна ылайык жүргүзүлөт.

d) **Орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчет.** Орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгуу аяктагандан кийин ДКОМ анын натыйжаларын баяндоо менен орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчет түзөт. Эгерде ДКОМ ЭСС жана (же) ушул долбоордо МЖС ченемдери Банк тарабынан сакталбагандыгы жөнүндө тыянакка келсе, анда орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчетто:

- i. Банктын шайкештикти сактабагандыгы жөнүндө тыянак чыгарууга мүмкүндүк берген айкын аракеттери (же аракетсиздик учурлары) көрсөтүлөт; жана
- ii. Банк Башкармалыгынын дарегине аныкталган шайкештикти бузуу фактыларын четтетүүгө багытталган сунуштар берилет:
 - a. долбоордун деңгээлинде - Банк тарабынан шайкештикти бузуу фактыларын четтетүү боюнча ошол долбоорго тиешелүү конкреттүү чараларды аныктоо жана мындай шайкештикти бузууга байланыштуу келтирилген зыян же келтирилиши мүмкүн болгон зыян жөнүндө маселени жөнгө салуу; жана
 - b. процедуралык жана системалык деңгээлде - Банк тарабынан шайкештикти бузуу фактыларын четтетүүгө жана башка долбоорлор сыяктуу эле арызда көрсөтүлгөн долбоорго байланыштуу да ушундай же ушул сыяктуу

кырдаалдардын алдын алууга багытталган, ЕРӨБ ыкмаларына, жол-жоболоруна, жетектөөчү документтерине же системаларына өзгөртүүлөрдү аныктоо.

ДКОМдун сунуштары Банк же кардар тарабынан бул долбоор боюнча мурда кабыл алынган милдеттенмелерди эске алуу менен чыгарылат жана кайрылуучуларга ЭССте түздөн-түз каралгандан ашыкча компенсация төлөп берүүнү караштыра албайт; жана

- iii. Банк Башкармалыгынын иш-аракеттер планына мониторинг жүргүзүүнүн тартиби баяндалат, ал Башкармалыктын Иш-аракеттер Планы (БИП) даярдалгандан жана бекитилгенден кийин башталат.

ДКОМ андан ары тараптарга алардын пикирлерин алуу үчүн орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчетту жөнөтөт жана ал отчеттун акыркы вариантын даярдоодо ар кандай пикирлерди эске алат.

2.7.1 ДКОМ Банк тарабынан шайкештикти бузуу фактысын аныктаган учурунда колдонулуучу тартип

- a) Банк Башкармалыгынын иш-аракеттер планын даярдоо. ДКОМ шайкештикти бузуу фактысын аныктаган учурда, Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчетту Банкка Башкармалыктын иш-аракеттер планын (БИП) даярдоосу үчүн жөнөтөт. БИПте шайкештикти бузуунун ар бир фактысы боюнча төмөнкүлөр көрсөтүлөт:
 - i. Банк тарабынан бул долбоорго карата орнотулган ченемдерге шайкештикти калыбына келтирүү жана аныкталган шайкештикти бузууга байланыштуу келтирилген же потенциалдуу зыянды четтетүү үчүн, Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчетто баяндалган

сунуш-көрсөтмөлөргө ылайык көрүлө турган чаралар;

- ii. Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчетто баяндалган сунуштамаларга ылайык, Банк тарабынан шайкештикти бузууну четтетүүгө жана мындай же ушул сыяктуу жагдайлардын (арызда көрсөтүлгөн долбоорго же башка долбоорлорго байланыштуу) кайталанышына жол бербөөгө багытталган ЕРӨБдүн ыкмаларына, жол-жоболоруна, жетектөөчү документтерине же системаларына өзгөртүүлөр;
 - iii. БИПте баяндалган милдеттенмелерди аткаруу боюнча иш-чаралардын планы жана графиги;
 - iv. БИПти аткаруу үчүн зарыл болгон адам жана каржы ресурстарын эсептөө.
- b) **Банк Башкармалыгынын жообун даярдоо.** Банк Башкармалыгы, эгерде максатка ылайыктуу деп тапса, Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчетто баяндалган тыянактардын эсепке алынышын камсыз кылууга багытталган өз жообун даярдай алат.
- c) **БИПти жана Банк Башкармалыгынын жообун таратуу.** Банк Башкармалыгы ДКОМго БИПтин долбоорун (жана бар болсо, өз жообун) жиберет. ДКОМ аны алгандан кийин БИПтин долбоорун кайрылуучуларга (же алардын өкүлдөрүнө, бар болсо) алардын пикирлерин алуу үчүн кароого жиберет жана Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчетту маалымат үчүн тиркейт.
- d) **Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчеттун акыркы долбоорун даярдоо.** Банк Башкармалыгы БИП долбоору боюнча кайрылуучулардын же алардын өкүлдөрүнүн пикирлерин алгандан кийин ДКОМ документтин акыркы ДОЛБООРЛОР БОЮНЧА ОТЧЕТТУУЛУК САЯСАТЫ

вариантындагы кайрылуучулардын жана өкүлдөрүнүн пикирлерин эске алуу менен, Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчетто камтылган сунуштарды (бирок тыянактарды эмес) кайра карап чыгуу мүмкүнчүлүгүнө ээ болот.

- e) **БИПтин акыркы долбоорун даярдоо.**
- a) кайрылуучулардын жана өкүлдөрүнүн БИПтин долбоору боюнча пикирлерин жана
 - b) Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчеттун акыркы вариантын алгандан кийин, Банк Башкармалыгында документтин акыркы вариантында кайрылуучулардын жана өкүлдөрүнүн пикирлерин эске алуу менен БИПти жана Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчетто берилген сунуштарды (андайлар бар болсо) кайра карап чыгуу мүмкүнчүлүгү бар.
- f) **Банк тарабынан шайкештикти бузуу фактысы аныкталган учурда, орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө документтердин мазмунун көрсөтүү жана ачып көрсөтүү.** ДКОМ долбоордо шайкештикти сактабоо фактысы боюнча президентке жана Кеңешке Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчеттун акыркы вариантын, БИПтин акыркы вариантын, Банк Башкармалыгынын жообун (бар болсо), ошондой эле БИПтин долбоору боюнча кайрылуучулардын же өкүлдөрүнүн пикирлерин (бар болсо) жиберет. БИП чечим кабыл алуу үчүн Кеңешке жиберилет; шайкештикти бузуу фактысын аныктоого тиешелүү башка документтер Кеңешке маалымат иретинде жиберилет.

ДКОМ жетекчиси Кеңешке ДКОМдун пикири боюнча БИПтин акыркы вариантында көрсөтүлгөн милдеттенмелер Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчетто камтылган тыянактарга жана сунуштарга жетиштүү деңгээлде жооп берерин же бербесин билдирет. Кеңеш БИПти а) Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчетто камтылган тыянактарды

25- апрель, 2019- ж.

жана сунуштарды жетиштүү деңгээлде эске алат жана б) долбоордо жол берилген ЭССтин жана МЖСтин сакталбагандыгын четтетилишин камсыз кыла алат же кыла албайт деп эсептегенине жараша, толугу менен кабыл алышы же четке кагышы мүмкүн. Эгерде БИП Кеңеш тарабынан четке кагылса, ал Банк Башкармалыгына жеткире иштеп чыгуу үчүн кайтарылып берилет, андан кийин Кеңештин бекигүүсүнө кайра алынат.

ДКОМ тараптарга Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчетко тиешелүү документтердин (б. а. Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчеттун акыркы вариантын, БИПти, Банк Башкармалыгынын жообун (бар болсо) жана БИП долбоору боюнча кайрылуучулардын же алардын өкүлдөрүнүн пикирлерин) акыркы вариантын берет жана аларды Иштердин реестринде жарыялайт.

2.7.2 Банк тарабынан сакталганын ДКОМ аныктаганда колдонулуучу тартип

а) Банк тарабынан шайкештик сакталганы аныкталган учурда, Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчеттун мазмунун берүү жана жарыялоо. ДКОМ долбоордо шайкештик сакталганын аныктагандан кийин Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчеттун акыркы вариантын президентке жана Кеңешке маалымат берүү үчүн берет жана ишти жабат. ДКОМ тараптарга Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчетко тиешелүү документтердин акыркы варианттарын берет жана аларды иштердин реестринде жарыялайт.

2.8 Банк Башкармалыгынын иш-аракеттер планынын аткарылышына Мониторинг жүргүзүү

а) **Максат.** ДКОМ БИПтин аткарылышына Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчетто шайкештикти сактабоо фактыларынын контекстинде көз салат.

б) **Критерийлери.** Банк Башкармалыгынын иш-аракеттер планы (БИП) төмөнкү критерийлер аткарылганда ишке ашырылды деп эсептелет:

- i. план жана анда каралган милдеттенмелер реалдуу ишке ашырылганда;
- ii. ишке ашыруу мөөнөттөрү сакталганда.

с) **Ыкма.** Мониторинг процессинде ДКОМ төмөнкүлөргө укуктуу:

- i. кайрылуучулар, кардар, Банк Башкармалыгы жана башка тиешелүү кызыкдар тараптар менен кеңешүүгө;
- ii. долбоордук документтерди, кайрылуучулар (же бар болсо, алардын өкүлдөрү) берген документтерди жана жалпыга жеткиликтүү маалыматты изилдөөгө;
- iii. Банктын Банк Башкармалыгынан алынган мониторингдин натыйжалары жөнүндө жаңы маалыматты эске алуу. Банк Башкармалыгы эки жылда бир жолудан кем эмес БИПтин аткарылышынын жүрүшү жөнүндө ДКОМго маалымдап турууга милдеттүү;
- iv. эгерде ДКОМ зарыл деп эсептесе, долбоор ишке ашырылган жерге барууга;
- v. ДКОМ зарыл деп тапса, конкреттүү техникалык маселелер боюнча консультанттарды тартууга. Консультанттарды тартуу сатып алуулардын эрежелерине жана 3.1(i)пунктуна ылайык жүргүзүлөт.

d) **Мониторинг жөнүндө отчеттуулук.**
ДКОМ эки жылда бир жолудан кем эмес мониторинг жөнүндө отчетторду түзөт, анда:

- i. ДКОМдун ар бир жабылбаган ишке байланыштуу мониторинг боюнча учурдагы иш-чараларынын сыпаттамасы келтирилет;
- ii. ДКОМ Банктын БИП планы толук көлөмдө аткарылды деген тыянакка келгенге чейин, ар бир БИПтин аткарылышынын жүрүшү жөнүндө жаңы маалымат шайкештикти бузуу аныкталган фактылардын контекстинде билдирилет.

Мониторинг жөнүндө отчеттор Кеңешке жана Президентке маалымат үчүн берилет, кайрылуучулардын, Банктын жана кардардын башкармалыктарына берилет жана иштердин реестринде жарыяланат. Эгерде бул зарыл деп эсептелсе, ДКОМ Кеңешке өзүнүн кварталдык отчетунда же зарылдыгына жараша БИПти аткаруудагы ар кандай көйгөйлөр жөнүндө же шайкештикти бузуу фактысы боюнча жөнгө салына элек көйгөйлөр жөнүндө кабарлайт.

Мониторинг жүргүзүлүп жаткан иштер ДКОМ жетекчиси БИП толук көлөмдө аткарылды деген тыянакка келгенде жабылат.

3. БАШКА ЖОБОЛОР

3.1 Иштерди кароого тиешелүү Жалпы жоболор

- a) **Иштин абалы жөнүндө кабарлоо.**
ДКОМ арыздардын абалы жөнүндө кайрылуучуларга (же алардын өкүлдөрүнө, бар болсо) өз убагында маалымдайт.
- b) **Иштердин реестри.** ДКОМ өзүнүн веб-сайтында иштердин реестрин жүргүзөт, анда ички жана тышкы кызыкдар тараптар ар бир катталган арыздын

мүнөзү жана кароонун жүрүшү жөнүндө актуалдуу маалыматты таба алышат. Иштердин реестринде төмөнкүлөр көрсөтүлөт: арыз ДКОМго келип түшкөн дата; арызда көрсөтүлгөн долбоордун аталышы жана жайгашкан жери; долбоорду ишке ашырган кардар; жана – купуялуулукту сактоо өтүнүчү жок болсо – кайрылуучулар (жана бар болсо, алардын өкүлдөрү) жөнүндө маалыматтар. Ушул саясатка ылайык тиешелүү иш боюнча даярдалган бардык отчеттор иштердин реестринде жарыяланат.

ДКОМ отчетторунда жана иштердин реестринде купуялуулук боюнча маалымат кайсы учурларда ачылбагандыгы көрсөтүлөт.

c) **Иш өндүрүшүнүн ыкмасы.**
ДКОМ төмөнкүлөргө умтулушу керек:

- i. мүмкүнчүлүккө жараша ар бир ишти толук кароого зыян келтирбестен иштер боюнча өндүрүштүн мөөнөттөрүн кыскартууга;
- ii. кайрылуучулардын, Банк Башкармалыгынын, кардарлардын жана башка кызыкдар тараптардын пикирлерин эске алуу менен бардык тараптардын күндөлүк ишине кийлигишүүнү минималдаштырууга.

d) **Байланыштуу билдирүүлөр.** Бир эле арыздануучудан же ар башка кайрылуучудан бир эле долбоорго карата эки же андан көп арыз келип түшкөн учурда, эгерде бул арыздар мазмуну боюнча бири-бири менен жетиштүү деңгээлде байланышкан болсо, ДКОМ бул жөнүндө кайрылуучуларга кабарлайт жана:

- i. мындай арыздарды кароону бириктирүүгө буйрук бере алат; же
- ii. биринчи арызды кароо аяктаганга чейин кийинчерээк келип түшкөн арызды кароону токтотуп турат.

е) Башка көз карандысыз отчеттуулук органдары менен кызматташуу.

Эгерде катталган арызда көрсөтүлгөн талаш-тартыштын предмети болуп саналган долбоор башка уюмдар менен кошо каржыланууда болсо, ДКОМ кошо каржылоочу уюмдун (уюмдардын) көз карандысыз отчеттуулук органына (органдарына) арызды каттоо жөнүндө билдирет жана долбоорлорду өз баалоолорунда жана (же) долбоорлорду жүзөгө ашырууда маалымат жана эсепке алуу үчүн бул тууралуу өзүнүн жетекчилигине кабарлоону сунуш кылат. ДКОМ, эгерде зарыл деп эсептесе, кошо каржыланбаган, бирок операциялары чектеш өлкөлөрдө же райондордо жүргүзүлгөн башка долбоорлордун көз карандысыз отчеттуулук органдарына катталган арыздар жөнүндө кабарлай алат.

Эгерде башка уюмдун (уюмдардын) отчеттуулук органына (органдарына) ошол эле долбоорго байланыштуу ушундай эле арыз берилсе жана арыздар маңызы боюнча акылга сыярлык деңгээлде байланыштуу болсо, анда ДКОМ мындай орган (органдар) менен ишти натыйжалуу кароо максатында, кайгалоону болтурбоо жана бардык тараптар үчүн ашыкча ыңгайсыздыктарды жаратпоо максатында ушул саясатка ылайык кызматташа алат.

Биргелешкен иштер боюнча башка көз карандысыз отчеттуулук органдары менен кызматташтыкты жүзөгө ашырууда ДКОМ ал арыздар боюнча биргелешип ишөө маселелерине тиешелүү протоколдордун колдонулушун камсыз кылат, анын ичинде төмөнкүлөр: кайрылуучунун купуялуулугу; кайрылуучу, Кардар жана Банк жөнүндө маалыматты берүү; өч алуу ыктымалдыгына баа берүү жана аны азайтуу боюнча чаралар; жана башка тиешелүү маселелер. Зарыл болгон учурда ДКОМ кошо каржылоочу уюмдун (уюмдардын) отчеттуулук органы (органдары) менен кызматташуу жөнүндө жазуу жүзүндөгү макулдашууларды же иш-аракеттерди биргелешип иштеп чыгуу

маселелерин жөнгө салуучу өз ара түшүнүшүү жөнүндө меморандумдарды түзө алат.

Эгерде арыз же даттануу кошо каржылоочу уюмга гана берилсе, бирок ошол эле учурда ЕРӨБдүн кардарына жана ДКОМго тиешелүү болсо, кошо каржылоочу уюмдун көз карандысыз отчеттуулук органы тарабынан маалымдалса, ДКОМ Банктын Башкармалыгына кыскача маалымдайт жана – зарыл деп табылса – кеңешке мындай иштер боюнча ачык маалыматтардын келип түшүшүнө жараша маалымдайт.

ф) Маалыматка жетүү. Иштин

каралышына байланыштуу ДКОМ кызматкерлерине Банктын тиешелүү персоналына жана бардык долбоордук документтерге (электрондук файлдарды жана кагаз жүзүндөгү материалдарды кошо алганда), ошондой эле документтерди сактоо үчүн шкафтарга жана башка сактоо жайларына чектелбеген жеткиликтүүлүк берилет.

Банк Башкармалыгы жана алар тарабынан ишке тартылган консультанттар ДКОМ кызматкерлерине ар тараптуу көмөк көрсөтүүгө милдеттүү.

ДКОМ тарабынан анын ишинин жүрүшүндө чогултулган маалыматты ачуу Маалыматтын Жеткиликтүүлүк Саясатына (МЖС) жана жабык маалыматтын купуялуулугун сактоо боюнча колдонулуучу башка талаптарга ылайык жүргүзүлөт.

Тиешелүү тараптар менен консультацияларды өткөргөндөн кийин ДКОМ зарыл болгон учурда жалпы планда башка булактардан маалымат жок болгон учурда маалыматтын жабыктыгына шилтеме кылышы мүмкүн.

g) Келишимдик милдеттенмелер. Банк менен кардарлар ортосунда түзүлгөн каржылоо жөнүндө макулдашууларда, колдонуудагы мыйзамдарды жана

мыйзам алдындагы актыларды сактоо менен, акылга сыярлык негизде Банк тарабынан суралган долбоорлор жөнүндө иштерди кароого байланыштуу ДКОМго кардарларды маалымат берүүгө милдеттендирген жоболор камтылууга тийиш.

- h) Кызыкчылыктардын кагылышы.** ДКОМ кызматкерлери жана ДКОМго тартылган консультанттар калыс жана көз карандысыз иш алып барууга милдеттүү.

Тигил же бул ишке байланыштуу кызыкчылыктардын карама-каршылыгы пайда болгон ДКОМ кызматкери же ДКОМго тартылган консультант бул тууралуу ДКОМ жетекчисине токтоосуз билдирүүгө жана ишти кароого андан ары катышуудан карманууга милдеттүү.

Эгерде тигил же бул ишке байланыштуу кызыкчылыктардын кагылышуусу ДКОМ жетекчисинде пайда болсо, анда ал бул жөнүндө Кеңешке токтоосуз билдирүүгө, ишти кароого андан ары катышуудан карманууга жана ага карата өзүнүн функцияларын ДКОМ кызматкерлеринин бирине тапшырууга милдеттүү.

- i) Консультанттар.** ДКОМго байланыштуу функцияларды аткарууда ал тарабынан тартылган консультанттар өздөрүнүн индивидуалдуу, жеке сапатында чыгышат жана аларга Банктын таламдарында иш сапарларды жасаган эксперттердей эле артыкчылыктар жана иммунитеттер, жүрүм-турум кодексинин тиешелүү жоболору, кызыкчылыктардын кагылышуусуна карата эрежелер жана купуялуулук жөнүндө жоболор колдонулат. Консультанттар ДКОМ жетекчисинин түздөн-түз көзөмөлү астында иштешет.

- j) Банктын долбоорлору үчүн арыздарды берүүнүн кесепеттери**
ДОЛБООРЛОР БОЮНЧА ОТЧЕТТУУЛУК САЯСАТЫ

жана өзгөчө чаралар. Арызды мындай каттоо Банктын долбоорго катышуусун токтото турууга алып келбейт. Бирок, эгерде арызды кароонун кайсы болбосун баскычында ДКОМ Банктын долбоор боюнча андан аркы иши же аны ишке ашыруу үчүн кредиттик каражаттарды андан ары тандап алуу олуттуу, орду толгус зыян келтирет деп эсептесе, анда ДКОМ Банктын жобону оңдоо, анын ичинде долбоордун үстүндө иштөөнү токтотуу же аны кредиттөөнү токтотуу боюнча убактылуу чараларды кабыл алуусу жөнүндө сунуш киргизиши мүмкүн. Мындай сунуш боюнча чечим ЕРӨБ кеңеши же долбоорду бекитүү боюнча ыйгарым укуктарды өткөрүп берген кайсы болбосун башка компетенттүү органы тарабынан кабыл алынат. Мында, Кеңеш долбоорду бекитүү боюнча ыйгарым укуктарды өткөрүп берген ЕРӨБ Кеңеши же башка компетенттүү органы, колдонуудагы мыйзамдардын жана мыйзам алдындагы актылардын, ошондой эле колдонуудагы келишимдик милдеттенмелердин алкагында сунушталган чараларды көрүүгө Банктын укугу бар же жогун аныктоого тийиш. ДКОМдун сунуштамалары жана жыйынтыктоочу чечим Реестрде жарыяланат.

- k) Өч алуу чараларын колдонуу боюнча кооптонууларга ыкма.** ДКОМ кайрылуучуларга же тигил же бул процессте ДКОМдун же маалыматтык-түшүндүрүү ишине катышкан ар кандай башка адамдарга карата репрессияларды колдонууга карата абсолюттук чыдамсыздык саясатын жүргүзөт жана өздөрүнүн кооптонууларын билдирүү укугун ишке ашыргандыгынан улам аларга карата коркутуунун, зомбулуктун жана басмырлоонун ар кандай формаларын четке кагат.

ДКОМ а) ДКОМдо өтүп жаткан процесстерге жана аны менен байланышкан маалыматтык-түшүндүрүү иштерине катышкан адамдарга карата өч алуу чараларын колдонуу ыктымалдыгына

баа берүү боюнча чараларды көрүүгө жана
b) таасир этүү чараларын колдонууга
карата кооптонуулардын бар экендиги
жөнүндө кайрылуучулар (же бар болсо,
алардын өкүлдөрү) менен консультация
өткөрүп, кайрылуучулардан (же алардын
өкүлдөрүнө, бар болсон) маалымат алууда
арыздарга же маалыматтык түшүндүрүү
иштерине байланыштуу өч алуу чараларын
колдонуу ыктымалдыгын азайтуу боюнча
чараларды ишке ашырууга даяр. Мындай
учурларда ДКОМ арызды каттоонун
алкагында кайрылуучуларга же ДКОМдо
өтүп жаткан процесске катышып жаткан
башка адамдарга карата мындай
ыктымалдуулуктун же өч алуу чараларын
колдонуунун иш жүзүндөгү
ыктымалдыгынын шарттарын жана
мүмкүнчүлүктөрүн камералдык талдоону
демилгелейт жана тиешелүү чараларды
көрүү мүмкүнчүлүгүн карайт. ДКОМ
функциялары мындай кырдаалда
адамдарды коргоону камсыз кылган
улуттук же эл аралык сот органдарын,
коргоо кызматтарын жана укук коргоо
органдарын алмаштырууга умтулбайт.

l) Каржылык катышууну токтотуу.
Эгерде ишти кароо процессинде
Банктын Долбоорго каржылык
катышуусу кредитти толук төлөөнүн,
мөөнөтүнөн мурда төлөөнүн, активди
сатып өткөрүүнүн же башка жагдайдын
натыйжасында токтотулса, анда ДКОМ:

- i. орнотулган ченемдерге шайкештикке
баа берүүнүн же текшерүүнүн
жүрүшүндө 2.6 жана 2.7
пунктундарына ылайык Банк
тарабынан бул ченемдерге
шайкештикке баа берүү ишин
улантат. Ошону менен бирге,
орнотулган ченемдерге Шайкештикти
карап чыгуу жөнүндө Отчетто
чыгарылган ДКОМдун сунуш-
көрсөтмөлөрү жана Банк
Башкармалыгынын ар кандай
кийинки иш-аракеттер планында
сунушталган Банктын

милдеттенмелери кардар менен
мамилелердин токтотулушун эске
алышы мүмкүн; же

- ii. көйгөйдү чечүү баскычында 2.4
пунктуна ылайык тараптардын
ортосундагы диалогго көмөктөшүү,
эгерде бул иш-чара Тараптардын бири
көйгөйдү чечүү боюнча иш-чарадан
чыккандыгына байланыштуу
токтотулбаса же 2.4(с) пунктунда
белгиленгендей, ДКОМ бул эч кандай
оң натыйжаларды бербей
тургандыгын аныктабаса, иши уланат

- iii. 2.5 жана 2.8 пунктундарына ылайык
БИПти ишке ашыруу же көйгөйдү
чечүү боюнча макулдашууга
мониторинг жүргүзүү учурунда
БИПтин же көйгөйдү чечүү боюнча
макулдашуунун аткарылышын
көзөмөлдөйт. Ошол эле учурда
ДКОМ жетекчиси 2.5 жана 2.8
пунктундарда белгиленген
критерийлерге ылайык, БИП же
көйгөйдү чечүү жөнүндө макулдашуу
аткарылган деп эсептеле тургандыгын
аныктоодо кардар менен болгон
мамилени токтотуу фактысын эске
алат.

- m) **Каржылык катышуунун жоктугу.**
Эгерде арызды каттоодо Банктын
кредитти толук төлөө, мөөнөтүнөн
мурда төлөө, активди сатуу же башка
жагдайдан улам тиешелүү Долбоорго
каржылык катышуусу жок болсо, анда
иш түздөн-түз шайкештикке баа берүүгө
өткөрүлүп берилет жана көйгөйдү чечүү
жол-жоболору үчүн алгылыктуу катары
квалификацияланбайт. Эгерде мындай
иш орнотулган ченемдерге
Шайкештикти карап чыгуу үчүн
алгылыктуу катары квалификацияланса,
анда орнотулган ченемдерге жана
Банктын милдеттенмелерине
Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө
отчеттогу ДКОМдун сунуштары

кийинки БИПте кардар менен мамилелердин токтотулушун эске алышы мүмкүн.

п) **Мөөнөттөр.** Арызды кабыл алгандан кийин ДКОМ төмөндөгү 1- таблицада көрсөтүлгөн мөөнөттөрдү сактоого умтулат.

Баскыч	Негизги аракеттер
Арызды кабыл алуу	• <i>Арызды алгандыгын тастыктоо:</i> мүмкүн болушунча кыска мөөнөттө жана келип түшкөн күндөн тартып 10 операциялык күндөн кечиктирбестен.
Каттоо	• <i>Каттоо чечими:</i> алгандыгын тастыктаган күндөн тартып 21 операциялык күндүн ичинде. - о Эгерде арызды каттоо жөнүндө чечим кабыл алуу үчүн кайрылуучулар ДКОМго кошумча маалымат берүүгө тийиш болсо, буга мындай маалыматты сураган датадан тартып 15 операциялык күн бөлүнөт. - о Эгерде арыз менен иш токтотулган болсо (жана анда көтөрүлгөн көйгөйдү чечүү карап чыгуу үчүн Банктын профилдик бөлүмүнө 2.2(f) пунктуна ылайык каттоосуз берилген болсо), анда Банктын Башкармалыгына 45 операциялык күндөн ашык эмес убакыт берилет (ДКОМдун чечими боюнча), анын ичинде ал арызда көтөрүлгөн экология, социалдык чөйрө көйгөйлөрүн чечүү же коомчулукка маалымдоо үчүн ак ниеттүү аракеттерди көрүүгө тийиш, андан кийин ДКОМ арыз менен ишти улантуу жөнүндө маселени карайт
Анализ	<i>Анализди аяктоо жана анын жыйынтыктары жөнүндө отчетту Ревизиялык комитет аркылуу кеңешке берүү:</i> арыз катталгандан тартып 40 операциялык күндүн ичинде.
Көйгөйдү чечүү	• <i>Көйгөйдү чечүү боюнча иш-чараларды аяктоо:</i> көйгөйдү чечүүнүн мүнөзүнө, иштин татаалдыгына, көлөмүнө жана тараптардын катышуусу жана иш-чаралардын жүрүшүндө кабыл алынган чечимдер сыяктуу башка факторлорго жараша болот. Көйгөйдү чечүү боюнча иш-чаралардын графиги кайрылуучулар, кардар жана аларга катышкан башка тараптар тарабынан биргелешип түзүлөт. Бул көйгөйдү чечүү боюнча иш-чаралар тараптар аларды өткөрүү жөнүндө макулдашууга жетишкен учурдан тартып 1 (бир) жылдын ичинде аякташы керек дегенди билдирет; бирок, бул мөөнөт тараптар менен ДКОМдун ортосундагы макулдашуу боюнча узартылышы мүмкүн. • Кайрылуучулар, кардарлар жана көйгөйдү чечүү боюнча иш-чаралардын башка катышуучулары көйгөйдү чечүү жөнүндө отчеттун долбоорун же көйгөйдү чечүү жөнүндө отчеттун резюмесин ДКОМ жиберген күндөн тартып 10 операциялык күндүн ичинде аны жарыялоого макулдугун тастыктоого же купуялуулукка байланыштуу аны жарыялоого чектөөлөргө карата пикирлерин берүүгө тийиш.
Орнотулган ченемдерге шайкештикти баалоо	• Эгерде ДКОМ ишти жабууну сунуш кылса, орнотулган ченемдерге шайкештикти баалоону аяктоо жана Ревизиялык комитет аркылуу Кеңешке шайкештикти баалоо жөнүндө отчет берүү үчүн шайкештикти баалоо башталган күндөн тартып 60 операциялык күн бөлүнөт. • Эгерде ДКОМ Шайкештикти карап чыгууга өтүүнү сунуш кылса - шайкештикти баалоо жөнүндө отчетту даярдоо жана тараптарга техникалык тапшырманы таратуу: орнотулган ченемдерге шайкештикти баалоо башталган күндөн тартып 60 операциялык күндүн ичинде. - о Банктын Башкармалыгына арызга кат жүзүндө жооп берүү үчүн ДКОМ суроо-талабы алынган күндөн тартып 21 операциялык күн берилет. - о Кайрылуучуларга өздөрүнүн пикирлерин берүү үчүн Банк Башкармалыгына жана кардарларга ДКОМ техникалык тапшырманын долбоорун Шайкештикти карап чыгууга жиберген күндөн тартып 10 операциялык күн берилет.

Баскыч	Негизги аракеттер
Орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгуу	• <i>Орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчеттун долбоорун даярдоо:</i> орнотулган ченемдерге шайкештикти баалоо жөнүндө баяндама жарыяланган күндөн тартып 140 операциялык күндүн ичинде. о кайрылуучуларга (же алардын өкүлдөрүнө) өздөрүнүн пикирлерин берүүсү үчүн Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчеттун долбоорун ДКОМ жиберген күндөн тартып 10 операциялык күн берилет; • <i>ДКОМ шайкештикти бузуу фактысын тапкан учурда:</i> Банк Башкармалыгына ДКОМго БИП долбоорун жана Банк Башкармалыгынын жообун (эгерде бар болсо) берүү үчүн Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчеттун долбоорун алган күндөн тартып 30 операциялык күн берилет. - о Банк Башкармалыгынын иш-аракеттер планынын (БИП) долбоору боюнча өз пикирлерин берүү үчүн кайрылуучуларга (же алардын өкүлдөрүнө) аны ДКОМ жиберген күндөн тартып 20 операциялык күн берилет. - о ДКОМго Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчеттун акыркы вариантын даярдоо үчүн БИПтин долбоору боюнча кайрылуучулардын (же алардын өкүлдөрүнүн) пикирлери алынган күндөн тартып 10 операциялык күн берилет. - о БИПтин акыркы вариантын даярдоо үчүн Банк Башкармалыгына Шайкештикти карап чыгуу жөнүндө Отчеттун акыркы вариантын жана кайрылуучулардын (же алардын өкүлдөрүнүн) пикирлерин алгандан тартып 15 операциялык күн берилет.
Мониторинг	• <i>Мониторингдин жыйынтыктары жөнүндө отчетторду берүү:</i> көйгөйдү чечүү жөнүндө тиешелүү макулдашуу жана (же) БИПти толук көлөмдө аткарылды деген жыйынтыкка келгенге чейин жылына эки жолудан кем эмес. - о Банк Башкармалыгына БИПтин жүзөгө ашырылышына мониторинг жүргүзүүнүн акыркы маалыматтарын берүү боюнча ДКОМдун суроо-талабын алган күндөн тартып 10 операциялык күн берилет. - о Тараптарга өздөрүнүн пикирлерин берүү үчүн БИПти ишке ашыруунун мониторингинин натыйжалары жөнүндө отчеттун долбоорун же көйгөйдү чечүү жөнүндө макулдашууну ДКОМ жиберген күндөн тартып 10 операциялык күн берилет.

о) Мөөнөттөрдү узартуу.

i. Которууга байланыштуу

муктаждыктар. Англис тили жумушчу тил болуп саналбаган иштерди кароо документтерди которуу зарылдыгына байланыштуу кошумча убакытты талап кылат. Иштин ар бир баскычы үчүн бөлүнгөн операциялык күндөрдүн санына жазуу жүзүндөгү котормолорду заказ кылуу жана аткаруу үчүн зарыл

болгон операциялык күндөр кирбейт. ДКОМ документтерди которуу үчүн талап кылынышы мүмкүн болгон кошумча мөөнөттөр жөнүндө кайрылуучуларга (же алардын өкүлдөрүнө, бар болсо) өз убагында кабарлайт.

ii. Өзгөчө учурлар. Белгилүү бир иштин өзгөчөлүгүнө жараша, өтө зарыл болгон учурда ДКОМ арыздарды жана/же иштерди туура жана ар

тараптуу кароо үчүн тараптардын талабы боюнча ушул Саясатта көрсөтүлгөн мөөнөттөрдү узарта алат. Мөөнөттөрдү узартуунун зарылдыгы жөнүндө маселе ДКОМ тарабынан ар кандай факторлорду, анын ичинде, атап айтканда, функционалдык мүмкүнчүлүктөрдү; долбоорду ишке ашыруунун орду; тараптардын менен иштөө зарылчылыгы, анын ичинде ДКОМ отчеттору боюнча пикирлерди берүү; өч алуу чараларын колдонуу ыктымалдыгына баа берүү жана мындай ыктымалдуулукту азайтуу боюнча чараларды ишке ашырууну; убакыт факторуна көз каранды болгон, долбоорго же ишке тиешелүү маселелерди; ДКОМ персоналынын болушун; 3.2 пунктунда белгиленген жеткиликтүүлүктү жана жөнгө салууну камсыз кылуу боюнча чараларды ишке ашырууну жана 3.1(d) пунктуна ылайык өз ара байланышкан арыздарды кароону эске алуу менен каралат. ДКОМ ар кандай мөөнөттөрдүн узартылышы жөнүндө иштин тараптарына токтоосуз кабарлайт жана мөөнөттөрдүн узартылышы жөнүндө маалыматты Иштердин реестрине киргизет. Мөөнөттөр чектелген мезгилге узартылууга тийиш, ал эми аларды андан ары узартуу зарыл болгондо бул тууралуу бардык тараптарга кабарланууга тийиш.

3.2 Маалыматтык-түшүндүрүү иштери жана кадрларды даярдоо

а) Маалыматтык-түшүндүрүү иштерин жүргүзүүгө ыйгарым укуктар
ДКОМдун мандатынын аткарылышы анын кызыкдар тараптар менен натыйжалуу иштешүү мүмкүнчүлүгүнөн көз каранды. ДКОМ ушул саясатты, ошондой эле ДКОМдун максаттарын,

функцияларын жана ишин жакшыраак билүүгө жана түшүнүүгө жетишүү менен ички, ошондой эле тышкы кызыкдар тараптар менен маалыматтык-түшүндүрүү иштерин жүргүзүүгө ыйгарым укуктуу. Бул үчүн ДКОМ маалыматтык - түшүндүрүү иштеринин программасын түзөт. Маалыматтык - түшүндүрүү иштери, зарыл болгон учурда, башка уюмдардын отчеттуулук органдары менен кызматташууну да камтыйт.

б) Жеткиликтүүлүктү жеңилдетүү.

ДКОМ кызыкдар тараптардын ДКОМго кайрылуусун жана иштерди кароого же түшүндүрүү иш-чараларына катышуусун кыйындаткан факторлорду эске алууга умтулат. ДКОМ ЕРӨБ иш алып барган аймактарда жана өлкөлөрдө аялуу адамдар менен байланыштарды түзүү жана кызыкдар тараптардын ага жетүүсүнө натыйжалуу жана үнөмдүү көмөк көрсөтүү үчүн күч-аракеттерин жумшайт.

с) Маалыматтык-түшүндүрүү материалдары менен жеткиликтүүлүктү жогорулатуу.

ДКОМ ички жана тышкы кызыкдар тараптарга ДКОМдун милдеттери, саясаты, функциялары жана иши менен жакындан таанышууга мүмкүндүк берүүчү бир катар маалыматтык түшүндүрүү материалдарын даярдайт, жарыялайт жана жайылтат. Мүмкүн болушунча, долбоордон жабыркаган адамдар үчүн мындай материалдарды даярдоо үчүн тышкы консультанттарды тартат. ДКОМ анын ишмердүүлүгүнө байланыштуу маалыматтарды жана материалдарды жайылтуу үчүн интерактивдүү веб-сайтты иштетет. ДКОМ штаб-квартиранын жана туруктуу өкүлчүлүктөрдүн кызматкерлерин анын иши жөнүндө маалыматты ЕРӨБдүн башка иш-чаралары жана басылмалары аркылуу жайылтууга үндөйт. Банктын кызматкерлерине ДКОМдун милдеттерин жана функцияларын

кеңири аудиторияга жеткирүү боюнча аракеттерди колдоо сунушталат.

- d) Лингвистикалык каражаттар менен жеткиликтүүлүктү жогорулатуу.** ДКОМдатыйжалуу байланышты камсыз кылууга жана ички жана тышкы кызыкдар тараптардын кызыкчылыгы үчүн өз отчетторун жана иш-аракеттерин жарыялоого умтулат. ДКОМдун жумушчу тили англис тили болгонуна карабастан, ДКОМ отчетторду жана коммуникациялык материалдарды тиешелүү улуттук тилдерде ДКОМго жеткиликтүүлүктү камсыз кылуу жана колдоо үчүн зарыл болгон деңгээлде берүүгө умтулат.

Бул саясат англис, орус жана араб тилдеринде жарыяланат жана акырындык менен ЕРӨБ иштеген өлкөлөрдүн жана аймактардын башка расмий тилдерине которулат.

ДКОМ каралып жаткан иштерге англис тилин билбеген тараптардын катышуу мүмкүнчүлүгүн, ал эми кызыкдар тараптардын топторуна тиешелүү маалыматтык – түшүндүрүү иш-чараларына катышуу мүмкүнчүлүгүн тиешелүү тилдерге жазуу жүзүндө жана оозеки которуу боюнча кызмат көрсөтүү жолу менен камсыз кылууга умтулат. Тилдик тоскоолдукту жеңүү үчүн төмөнкүлөр каралган:

- i. арыздар ЕРӨБ иштеген өлкөлөрдүн жана аймактардын расмий тилдеринде же ЕРӨБдүн каалаган расмий тилинде (б.а. англис, орус, француз же немис тилдеринде) берилиши мүмкүн;
- ii. ДКОМдун кайрылуучулар (же бар болсо, алардын өкүлдөрү) менен кат алышуусу англис тилинде да, эгерде мындай Тараптар англис тилин билбесе, арызда колдонулган тилде да жүргүзүлөт;
- iii. иштерди кароого байланыштуу кеңешмелердин, ошондой эле маалыматтык-түшүндүрүү иш-чараларынын жүрүшүндө тиешелүү

ДОЛБООРЛОР БОЮНЧА ОТЧЕТТУУЛУК САЯСАТЫ

өтүнүч боюнча жана зарыл деп табылса, тиешелүү тилдерге котормо камсыз кылынат;

- iv. англис тилин билбеген кайрылуучулар (же бар болсо, алардын өкүлдөрү) үчүн ДКОМдун тиешелүү иштер боюнча отчеттору арызда колдонулган тилге которулат;

- v. маалыматтык-түшүндүрүү материалдары англис, орус жана араб тилдеринде таратылат жана акырындык менен ЕРӨБ иштеген өлкөлөрдүн жана аймактардын расмий тилдерине, ошондой эле зарыл болгон учурда башка тилдерге которулат.

- e) Окутуу.** ДКОМ Банктын кызматкерлерине жана тышкы кызыкдар тараптарга тааныштыруу маалыматтарын алууга жана ушул саясатты жүзөгө ашырууга байланыштуу темалар боюнча окуудан өтүүгө мүмкүнчүлүк берет. Окуу иш-чаралары түздөн-түз сурамжылоо жолу менен жана иштерди практикалык кароо тажрыйбасы боюнча аныкталган окутууга жана потенциалды чыңдоого болгон муктаждыктардын негизинде пландаштырылат.

- f) Институционалдык тажрыйбаны топтоо.** Институционалдык тажрыйбаны топтоо жана ЕРӨБдүн долбоорлору боюнча Банктын БИП пландарында камтылган милдеттенмелерди эсепке алуу үчүн ДКОМ Банк Башкармалыгы менен алган сабактарын иш тартибинде бөлүшөт жана жаңы билимдердин, байкоолордун жана конкреттүү иштерди кароо практикасынан алынган факт жүзүндөгү маалыматтардын негизинде ага сунуштарды берет. ДКОМдун жетектөөчү документтеринде жана алынган сабактарында жалпы жана өтмө көйгөйлөр чагылдырылат, конструктивдүү сунуштар иштеп чыгарылат жана ЕРӨБдө үзгүлтүксүз окутуу маданиятын калыптандыруу пропагандаланат. Тиешелүү маалымат системалуу жалпылоо үчүн материал

25- апрель, 2019- ж.

менен камсыз кылуу менен аткарылган иштердин жетиштүү көлөмү топтолгон сайын таратылат.

ДКОМ алынган сабактарды жана ага байланыштуу кандай болбосун сунуш-көрсөтмөлөрдү алар төмөнкү критерийлерге толук жооп берген шартта Банк Башкармалыгына жеткирет:

- i. мындай сабактардын ДКОМдун көйгөйдү чечүү же Банк тарабынан ЭСС ченемдеринин же конкреттүү долбоорлорго тиешелүү МЖС саясатынын жоболоруна шайкештиктин сакталышын текшерүү боюнча милдеттерине түздөн-түз тиешеси болууга тийиш;
- ii. мындай сабактар ДКОМдун иштерди кароо процессинде байкалган олуттуу көйгөйлөргө же тенденцияларга тиешелүү болушу керек.

Институционалдык тажрыйбаны топтоо боюнча демилгелер ДКОМдун кароосу боюнча кабыл алынат. ДКОМ бул тууралуу Банк Башкармалыгына, анын ичинде ички аудит жана баалоо кызматтарына иш-чаралардын кайталанышына жол бербөө үчүн маалымдайт. ДКОМ алынган маанилүү сабактар жана тиешелүү сунуштар жөнүндө маалыматты:

- a. жазуу жүзүндө, өзүнүн жылдык отчетунда жарыялайт жана, зарыл болгон учурларда, башка маалыматтык-түшүндүрүү материалдарында жайылтат;
- b. семинарларда жана Банк Башкармалыгы менен түздөн-түз өз ара аракеттенүүнүн башка ыкмалары аркылуу жайылтат;
- c. ДКОМ зарыл деп эсептеген учурларда – ЕРӨБдүн ченемдик документтеринин же анын өлкөлүк жана тармактык стратегияларынын долбоорлору боюнча расмий пикирлерин берүү аркылуу жайылтат;

- d. жылдык отчетун тапшырууда же, зарылдыгына жараша, Кеңеш үчүн жайылтат.

ДКОМБанк Башкармалыгы менен институционалдык тажрыйбага карата сунуш-көрсөтмөлөрүн аткаруу тартибинде Банк тарабынан жүргүзүлүүчү өзгөртүүлөрдү документтик жол-жоболоштуруу боюнча ишти жүргүзө алат.

3.3 Уюштуруу жана административдик жоболор

a) ДКОМ жетекчиси.

i. ДКОМ жетекчисинин милдеттери.

ДКОМ жетекчиси ДКОМдун иши, ушул саясатты ишке ашыруу жана ушул саясатка ылайык ДКОМдун компетенциясына кирген чечимдерди кабыл алуу үчүн жооп берет. ДКОМ жетекчиси Кеңешке түздөн-түз отчет берет; ал Банк Башкармалыгынын курамына кирбейт жана ага баш ийбейт.

ii. ДКОМ жетекчисинин кызмат ордуна талапкерлерге коюлуучу талаптар. Дайындалганга чейинки беш жыл аралыгында кандай гана кызмат болбосун ЕРӨБдө иштеген адам (оперативдүү кызматкер, директорлор кеңешинин мүчөсү, Директорлор кеңешинин мүчөсүнүн орун басары же кеңешчиси) ДКОМ башчысы болуп дайындалышы мүмкүн эмес. ЕРӨБдүн консультанттары алардын ЕРӨБ менен келишими токтотулган учурдан тартып үч жыл бою ДКОМ жетекчисинин кызматына талапкер боло алышпайт.

iii. ДКОМ жетекчисин тандоо жана дайындоо. ДКОМ жетекчисинин кызмат ордуна талапкерлерди тандоо Банкта иштеген жана иштебеген адамдарды кошкондо, алты мүчөдөн турган тандоо комиссиясы тарабынан жүзөгө ашырылат. Комиссиянын курамына Ревизия комитетинин төрагасы жана төраганын орун басары, Банк Башкармалыгынын эки өкүлү жана отчеттуулук, ошондой эле

социалдык чөйрө же экология маселелери боюнча атайын билимге ээ, өздөрүнүн ак ниеттүүлүгүн жана объективдүүлүгүн далилдеген, тараптар жана жарандык коом менен иш жүзүндө өз ара аракеттенүүгө жөндөмдүү жана Банктын же ушул сыяктуу мекемелердин ишине катышуу тажрыйбасы бар эки көз карандысыз мүчө кирет.

Тандоо комиссиясын Ревизия комитетинин төрагасы жетектейт, ал эми бардык административдик иштерди кадрлар башкармалыгы жүргүзөт. Тандоо комиссиясы менен макулдашуу боюнча, кадрлар башкармалыгы ылайыктуу аткаруучу кадрларды тандоо фирмасына кылдат издөө жүргүзүүнү жана талапкерлердин тизмесин берүүнү тапшырат. Андан кийин тандоо комиссиясы бул тизмени карап чыгып, талапкерлердин объективдүү маалыматтарын салыштырып, алар менен маектешип, көпчүлүк добуш менен эң татыктуу талапкерлерди аныктайт. Тандоо аяктагандан кийин тандоо комиссиясы президентке ДКОМ жетекчисин дайындоо боюнча өзүнүн сунуштамасын чыгарат. Процессстин акыркы стадиясында шайланган талапкер Ревизия комитетинин угуу процедурасынан өтөт. Андан соң Президент бул маселени Кеңештин мүчөлөрү менен жабык жыйында талкуулайт жана Кеңештин бекитүүсүнө дайындоо жөнүндө расмий сунуштама алып чыгат. ДКОМ жетекчисинин улук жетекчилердин ичинен дайындалуусу, анын иштерди кароо процессиндеги милдеттеринин жана аны уюмдагы органдын ролунун маанилүү экендигин чагылдырат.

iv. ДКОМ жетекчисинин ыйгарым укуктарынын мөөнөтү. ДКОМ жетекчиси төрт жылдык мөөнөткө, дагы төрт жылга чейинки кошумча мөөнөткө бир жолу узартуу мүмкүнчүлүгү менен, дайындалат. Анын ыйгарым укуктарынын мөөнөтү аяктагандан кийин же кызматтан

четтетилгенден кийин ДКОМ жетекчиси ЕРӨБдүн акы төлөнүүчү кызматтарында иштөө укугунан ажырайт.

v. ДКОМ жетекчисинин маянасы. ДКОМ жетекчисинин маянасынын жалпы өлчөмү жөнүндөгү маселе Ревизиялык комитет тарабынан каралат, ал бул боюнча өзүнүн сунуштамасын Президентке берет. ДКОМ жетекчиси үчүн эмгектин натыйжасы боюнча маяна каралган эмес.

Эгерде Кеңеш башкача чечим кабыл албаса, ДКОМ жетекчисинин эмгек акысына вице-президенттер үчүн Кеңеш тарабынан бекитилүүчү жылдык түзөтүү коэффициентти колдонулат. Ревизиялык комитеттин төрагасы төраганын орун басары менен консультациялардын негизинде жыл сайын ДКОМ жетекчисинин кызматтык аттестациясын өткөрөт, ал Банктын кызматкерлерин аттестациялоо менен бирдей мөөнөттө аяктоого тийиш.

vi. ДКОМ жетекчисин кызматтан четтетүү. ДКОМ жетекчисин олуттуу негиздер боюнча анын ыйгарым укуктарынын мөөнөтү аяктаганга чейин кызматтан четтетүү жөнүндө ар кандай чечим Кеңеш тарабынан бекитилүүгө тийиш. Мындай чечим Ревизиялык комитеттин тиешелүү баяндамасынын негизинде чыгарылат, аны президент Кеңешке жөнөтөт. Мында Президент өзүнүн коштомо катында Ревизиялык комитеттин сунуштамасына макул эместигин билдире алат. ДКОМ жетекчиси олуттуу негиздер боюнча гана кызматынан четтетилиши мүмкүн. ДКОМ жетекчисин кызматтан четтетүү жөнүндө директорлор кеңешинин чечими административдик токтом катары каралат жана даттануу жол-жоболоруна жана эрежелерине ылайык түздөн-түз ЕРӨБдүн административдик трибуналында каралышы мүмкүн.

vii. ДКОМ жетекчисинин ыйгарым укуктарынын мөөнөтүн узартуу.

Биринчи ыйгарым укуктарынын мөөнөтү аяктаганга чейин алты айдан кеч эмес ДКОМ жетекчиси Кеңешке экинчи мөөнөткө талапкерлигин коюуну каалаары жөнүндө жазуу жүзүндө билдирет. Эгерде ал мындай каалоосун билдирсе, анда Президент Кеңеш менен жабык жыйында талкуулагандан кийин тиешелүү сунуштаманы Кеңештин бекитүүсүнө жөнөтөт. Эгерде ДКОМ жетекчиси өзүнүн ыйгарым укуктарын узартууга кызыкдар болбосо же мындай узартуу жөнүндө чечим бекитилбесе, анда тиешелүү бош кызмат орду жөнүндө кулактандыруу жарыяланат жана 33(а)iii пунктунда баяндалгандай талапкерлерди тандоо процесси башталат.

- b) **Бюджет.** ДКОМ жетекчиси жылдык бюджеттин долбоорун түзөт (ал күтүлбөгөн чыгымдарга каражаттарды камтышы мүмкүн), анда ДКОМ ушул саясатта каралган өзүнүн бардык милдеттерин жана функцияларын натыйжалуу аткара алышы үчүн жетиштүү ресурстардын көлөмүн көрсөтөт. ДКОМ жетекчиси бул ресурстарды ДКОМ аппаратында бөлүштүрүү үчүн жооптуу.

ДКОМ бюджети Банктын жалпы бюджетти сыяктуу эле мөөнөттө каршылыктын жоктугунун негизинде Кеңештин бекитүүсүнө берилет, бирок ДКОМдун бюджети боюнча өзүнчө чечим кабыл алынат.

- c) **ДКОМ кызматкерлери.** ДКОМ жетекчиси Банктын кадр саясаты жана жол-жоболору жайылтылган ДКОМ кызматкерлерин жетектейт. ДКОМ жетекчиси Банк Башкармалыгынын же Кеңешинин кийлигишүүсүз, бекитилген бюджеттин чегинде кызматкерлерди өз каалоосу боюнча жалдай алат. ДКОМдун кызматкерлеринин эмгек акысынын өлчөмү кадрлар башкармалыгы менен

консультациялардын негизинде ДКОМ жетекчиси тарабынан аныкталат. ДКОМдун кызматкерлеринин эмгек акысын жогорулатуу Банктын башка кызматкерлерине карата кабыл алынган саясатка жана жол-жоболорго ылайык жүргүзүлөт.

d) Юридикалык камсыздоо.

Юридикалык бөлүм ДКОМго жана Кеңешке алардын өтүнүчү боюнча ЕРӨБдү түптөө жөнүндө макулдашуу боюнча Банктын укуктук статусуна, укуктарына жана милдеттенмелерине тиешелүү маселелер боюнча, ошондой эле арызда айтылган долбоорго байланыштуу ЕРӨБ саясатын жана жол-жоболорун чечмелөө жана колдонуу боюнча консультацияларды берет. Тиешелүү суроо-талап боюнча юридикалык бөлүм ошондой эле ДКОМго жана Кеңешке мүмкүн болгон билдирүүлөргө байланыштуу ЕРӨБдүн укуктарына жана милдеттенмелерине тиешеси бар башка жол-жоболук маселелер боюнча жана ушул саясатка ылайык каралуучу ар кандай иштер боюнча Кеңештин ушул саясаттын жоболорун чечмелөөнүн же колдонуунун ар кандай маселелери боюнча чечим чыгаруу укугуна зыян келтирбестен консультация берет. Зарыл болгон учурда юридикалык бөлүм ЕРӨБ иш жүргүзгөн өлкөлөрдүн жана аймактардын мыйзамдары жана мыйзам алдындагы актылары боюнча кесиптик юридикалык консультацияларды алууга ДКОМго көмөк көрсөтөт.

- e) **Кошумча техникалык адистер.** ДКОМ техникалык маселелер боюнча консультанттарды тарта алат. Мындай консультанттар сатып алуу эрежелерине жана 3.1(i) пунктуна ылайык тандалып алынат жана ДКОМ жетекчисине баш иет.

- f) **Банк Башкармалыгы менен өз ара аракеттенүү.** Банк Башкармалыгы маалымат алмашууга жана өз ара кызыкчылык туудурган маселелерди жакшыраак түшүнүүгө өбөлгө түзгөн

учурларда ДКОМ жетекчисин байкоочу же катышуучу катары Банк Башкармалыгынын кеңешмесине катышууга чакырат.

- g) **Отчеттуулук.** ДКОМ жетекчиси Ревизиялык комитеттин отурумдарында квартал сайын баяндама жасайт. Кеңештин өтүнүчү боюнча же зарылдыгына жараша кошумча брифингдер өткөрүлүшү мүмкүн.

IV Бөлүм: Четтөөлөр, четтетүүлөр жана элге жарыялоо

Саясаттын талаптарынан четтөө Кеңеш ушул саясаттын жоболорунда түздөн-түз каралбаган талаптардан четтөөнү санкциялай алат.

Өзгөчө учурлар Колдонулбайт.

Саясатты Жарыялоо Бул саясат ал бекитилген күндөн тартып беш операциялык күндүн ичинде Банктын веб-сайтында жарыяланууга тийиш.

V Бөлүм: Өткөөл жоболор

Бул саясат андагы VI бөлүмгө ылайык күчүнө кирген күндөн кийин алар боюнча арыздар ДКОМго берилген жана (же) ал тарабынан катталган иштерге карата колдонулат. Ушул датага карата кароодо турган иштерге карата төмөнкүдөй эрежелер колдонулат:

- a) **Даттанууларды кароо үчүн негиздердин бар экендигине бүтпөгөн баалоолор:** даттанууларды кароо үчүн негиздердин болушуна бүтпөгөн баалоолорго тиешелүү чечимдер (ДКО жол-жобосунун эрежелериндеги аныктамаларга ылайык) ДКО боюнча мындай баалоолорду биргелешип өткөргөн адамдардын ордуна (б.а. ыйгарым укуктуу ДКО жана ДКОнун дайындалган эксперти, бул функциялардын ДКО жол-жобосунун эрежелеринде баяндалган аныктамаларына ылайык) ДКОМбашчысы тарабынан кабыл алынат.

- b) **Бүтпөгөн жаткан көйгөйдү чечүү иш-чаралары:** көйгөйдү чечүү боюнча эксперт катары дайындалган ДКО эксперттери (ДКО жол-жобосунун эрежелериндеги аныктамаларга жана аларда камтылган аныктамаларга ылайык) аларды чечүүгө көмөктөшүү боюнча өз иштерин улантышат, бирок ДКОМбашчысына кайра баш ийишет.

- c) **Бүтпөгөн Шайкештикти карап чыгуу иштери:** ДКОМ жетекчиси орнотулган ченемдерге Шайкештикти карап чыгуу башталган, бирок ДКО жол-жобосунун эрежелерине ылайык али бүтө элек, дайындалган эксперт тарабынан аякталууга тийишпи же ага ушул саясаттын жоболору колдонулууга тийишпи, башка маселелер менен катар, текшерүү боюнча буга чейин жасалган иштин көлөмүн (ошондой эле анын узактыгын) жана ДКО эксперти кандайдыр бир тыянакка келүүгө үлгүргөнбү же жокпу экенин өз каалоосу боюнча аныктайт. Мындай чечимдер тиешелүү негиздемеси менен иштер реестринде жарыяланат.

Тиркемелер.

А тиркемесинин мазмуну "Жоопкерчилик чөйрөсү" III бөлүмүнүн бир бөлүгү болуп саналат.

- ДКОМго берилүүчү арыздын үлгүсү
- ДКОМго берилүүчү арыздын формуляры

VI Бөлүм: Күчүнө кирүү датасы

Бул саясат ДКОМдун биринчи жетекчиси дайындалган күндөн тартып 3.3(a) пунктуна ылайык күчүнө кирет.

VII Бөлүм: Чечимдерди кабыл алуу тартиби

ДКОМ жетекчиси бул саясат үчүн жооп берет. Бул саясат үчүн жоопкерчилик ДКОМ жетекчисина жүктөлөт.

VIII Бөлүм: Карап чыгуу жана отчеттуулук

Бул Саясатты ишке ашыруу карап чыгуу 2024- жылы жүргүзүлөт. ДКОМ жыл сайын катталган арыздар, иштерди кароонун натыйжалары, өткөрүлгөн маалыматтык-түшүндүрүү иш-чаралары жана өткөн финансылык жыл үчүн топтолгон институттук тажрыйба жөнүндө маалыматтарды камтыган жылдык отчетторду түзөт. Жылдык отчеттор Кеңешке жана Президентке маалымат үчүн берилет, андан кийин мүмкүн болушунча кыска мөөнөттө жалпы таанышуу үчүн ДКОМдун веб-сайтында жарыяланат.

IX Бөлүм: Чектеш документтер

1. ЕРӨБдүн долбоорлору боюнча отчеттуулук саясатына ылайык иштерди кароо боюнча колдонмо
2. ЕРӨБдүн экологиялык жана социалдык саясаты (POL/2019/[])
3. ЕРӨБдүн маалыматтын жеткиликтүүлүк саясаты (POL/2019/[])

ЕРӨБдүн дарегі:

Улуу Британия, Лондон,

Уан Эксчейнж Скуэя EC2A 2JN,

Европа Реконструкциялоо жана Өнүктүрүү Банкы

Англисчеси:

European Bank for Reconstruction and Development

One Exchange Square, London EC2A 2JN

United Kingdom

www.ebrd.com

Коммутатор/борбордук байланыш

Тел: +44 20 7338 6000

Маалымат суроо

Суроо берүү жана маалымат алуу үчүн

www.ebrd.com/inforequest дарегине өтүңүз.

1096 Маалыматка жетүү Директивасы

© Европа Реконструкциялоо
жана Өнүктүрүү Банкы